

GRUPA PRIME CAR MANAGEMENT S.A.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK 2015
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO
REWIDENTA**

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
1. Informacje ogólne	9
2. Zasady rachunkowości	9
2.1. Oświadczenie o zgodności i podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego ..	9
2.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	10
2.3. Podstawa tworzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
2.4. Zmiany w grupie kapitałowej.....	11
2.5. Istotne zasady rachunkowości.....	11
2.5.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	11
2.5.2. Rzeczowe aktywa trwałe	11
2.5.3. Wartości niematerialne.....	12
2.5.4. Leasing	12
2.5.5. Metoda uznawania przychodów z tytułu leasingu.....	13
2.5.5.1. Inwestycja leasingowa netto.....	13
2.5.5.2. Bezpośrednie koszty początkowe	13
2.5.5.3. Wartość końcowa.....	13
2.5.5.4. Utrata wartości należności leasingowych.....	14
2.5.5.5. Wyłączenie składników aktywów finansowych z bilansu	14
2.5.5.6. Ustalenie odpisów z tytułu utraty wartości	14
2.5.6. Rozpoznawanie przychodów z tytułu sprzedaży poleasingowych środków trwałych.....	15
2.5.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	15
2.5.8. Inwestycje w udziały i akcje.....	16
2.5.9. Aktywa finansowe	16
2.5.10. Wbudowane instrumenty pochodne.....	17
2.5.11. Instrumenty pochodne.....	17
2.5.12. Zapasy	17
2.5.13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	17
2.5.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	18
2.5.15. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	18
2.5.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18
2.5.17. Rezerwy	18
2.5.18. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	19
2.5.19. Płatności w formie akcji.....	19
2.5.20. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne.....	19
2.5.21. Podatki.....	19
2.5.21.1. Podatek bieżący	19
2.5.21.2. Podatek odroczony	20
2.5.21.3. Podatek od towarów i usług	20
2.5.22. Zysk netto na akcję.....	20
2.5.23. Wycena do wartości godziwej.....	21

2.6. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	21
3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	22
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	23
4.1. Profesjonalny osąd	23
4.2. Niepewność szacunków	24
5. Lista podmiotów objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym	26
6. Zmiany prezentacji aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów	26
7. Zmiany szacunków	26
8. Działalność zaniechana	26
9. Segmenty operacyjne	26
10. Sezonowość i cykliczność	26
11. Zdarzenia mające istotny wpływ na działalność Grupy PCM	26
11.1. Wyjaśnienie istotnych zmian w okresach sprawozdawczych	26
11.2. Zmiany umów kredytowych	27
12. Przychody i koszty	28
12.1. Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych	28
12.2. Przychody z tytułu prowizji i opłat	28
12.3. Przychody odsetkowe	28
12.4. Pozostałe przychody finansowe	29
12.5. Pozostałe przychody operacyjne i przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	29
12.6. Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu	29
12.7. Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	29
12.8. Koszty ogólnego zarządu	30
12.9. Koszty odsetkowe	30
12.10. Pozostałe koszty finansowe	30
12.11. Pozostałe koszty operacyjne i koszty zbycia niefinansowych aktywów trwałych	30
12.12. Wynik na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży	30
12.13. Inne całkowite dochody netto	31
13. Podatek dochodowy	31
13.1. Obciążenie podatkowe	31
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	31
13.3. Odroczony podatek dochodowy	32
14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	32
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	32
16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	33
17. Leasing	34
17.1. Należności z tytułu leasingu operacyjnego	34
17.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego	34
18. Pozostałe należności	36
19. Zapasy	37
20. Wartości niematerialne	38
21. Rzeczowe aktywa trwałe	39
22. Pozostałe aktywa	41
23. Świadczenia pracownicze	41
24. Obligacje, pożyczki, kredyty i inne zobowiązania finansowe	42

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	43
26. Rezerwy	44
27. Pozostałe zobowiązania	45
28. Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów	46
29. Kapitały	47
29.1. Kapitał podstawowy	47
29.2. Kapitał zapasowy	48
29.3. Niepodzielony zysk(strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	48
30. Zobowiązania warunkowe	48
30.1. Rozliczenia podatkowe	48
31. Informacje o podmiotach powiązanych	50
31.1. Jednostka dominująca Grupy Prime Car Management S.A.	50
31.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	50
31.3. Pożyczki udzielone Członkom Zarządu Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.	51
31.4. Inne transakcje z udziałem Członków Zarządu Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.	51
31.5. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.	51
31.5.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.	51
31.5.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	51
32. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	52
33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	52
33.1. Ryzyko stopy procentowej	52
33.2. Ryzyko walutowe	53
33.3. Ryzyko cen towarów	53
33.4. Ryzyko kredytowe	53
33.5. Ryzyko związane z płynnością	54
34. Instrumenty finansowe	55
34.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	55
34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych	56
34.3. Ryzyko koncentracji	58
35. Zarządzanie kapitałem	58
36. Struktura zatrudnienia	59
37. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	59

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody		522 535 659	552 065 062
Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych	12.1	143 073 005	155 332 868
Przychody z tytułu prowizji i opłat	12.2	203 267 472	201 479 512
Przychody odsetkowe	12.3	36 243 572	36 176 326
Pozostałe przychody finansowe	12.4	117 138	539 586
Przychody ze zbycia przedmiotów poleasingowych	12.5	132 328 840	139 101 338
Pozostałe przychody operacyjne	12.5	7 505 632	19 435 432
Koszty		473 562 413	476 248 004
Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu	12.6	169 330 626	164 176 654
Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	12.7	114 863 282	114 613 331
Koszty ogólnego zarządu	12.8	39 715 121	36 983 318
Koszty odsetkowe	12.9	27 662 392	26 214 091
Pozostałe koszty finansowe	12.10	4 057 842	1 413 161
Koszty zbycia przedmiotów poleasingowych	12.11	116 226 410	129 318 898
Pozostałe koszty operacyjne	12.11	1 706 740	3 528 551
Zysk / (strata) brutto		48 973 247	75 817 058
Obciążenia z tytułu podatku dochodowego bieżącego	13.1	(16 071 901)	(16 550 801)
Obciążenia z tytułu podatku dochodowego odroczonego	13.1	5 769 741	3 380 910
Obciążenia z tytułu podatku dochodowego razem		(10 302 160)	(13 169 891)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		38 671 086	62 647 167
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		38 671 086	62 647 167
Pozostałe całkowite dochody netto		0	0
Całkowity dochód netto za okres		38 671 086	62 647 167
CAŁKOWITY DOCHÓD NETTO ZA OKRES PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ		38 671 086	62 647 167

Zysk / (strata) netto na akcję w złotych*

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Zysk / (strata) netto za okres	38 671 086	62 647 167
Liczba akcji**	11 908 840	11 908 840
Zysk / (strata) netto za okres na akcję w złotych przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	3,25	5,26

* Grupa PCM nie wylicza rozwodnionego zysku na akcje z uwagi na brak kategorii kapitałowych powodujących rozwodnienie.

** Liczba akcji: seria A – 600.000, seria B – 138.000, seria C – 4.261.750, seria D – 3.000.000, seria E – 3.909.090.

PREZES ZARZĄDU
Jerzy Kobyliński

CZŁONEK ZARZĄDU

Jakub Bielewicz

Członek Zarządu

Maciej Letniowski

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Dołączone zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16	6 822 103	12 760 251
Pochodne instrumenty finansowe		0	0
Należności z tytułu leasingu finansowego	17.2	623 675 455	452 974 744
Pozostałe należności, w tym:	18	62 129 671	54 837 516
- należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0	539 762
Zapasy	19	39 063 378	32 638 841
Wartości niematerialne	20	209 358	175 307
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	21	580 000 952	526 081 824
- leasing operacyjny		571 087 545	520 305 826
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	39 911 436	34 141 695
Pozostałe aktywa	22	62 242 442	54 543 236
Rozliczenia międzyokresowe czynne		3 026 508	2 963 050
AKTYWA RAZEM		1 417 081 304	1 171 116 464
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ			
Zobowiązania			
Obligacje, pożyczki i kredyty i inne zobowiązania finansowe	24	882 580 373	618 857 402
Pochodne instrumenty finansowe		53 436	113 873
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	25	35 086 443	29 556 043
Pozostałe zobowiązania, w tym:	27	2 636 227	3 598 962
- zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 031 781	1 259 980
Rezerwy	26	1 486 430	1 472 054
Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów	28	20 512 042	18 822 364
Zobowiązania razem		942 354 950	672 420 698
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy		23 817 680	23 817 680
Kapitał zapasowy		416 254 129	417 115 386
Zyski zatrzymane / niepokryte straty		34 654 545	57 762 700
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej razem	29.2	474 726 354	498 695 766
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ RAZEM		1 417 081 304	1 171 116 464

PREZES ZARZĄDU
Jerzy Kobyliński

CZŁONEK ZARZĄDU
Janusz Świdowski

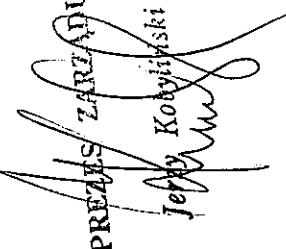
Członek Zarządu
Konrad Karpowicz

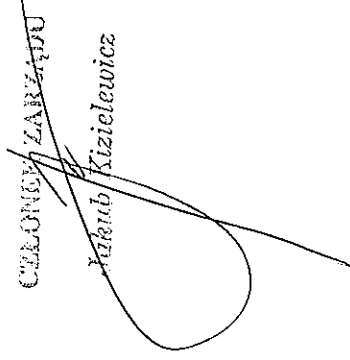
Maciej Letniowski
GŁÓWNY KSIĘGOWY

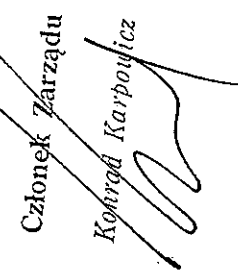
Załączone zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

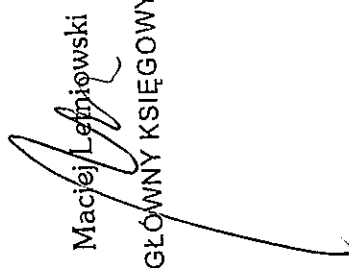
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Kapitał własny razem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	23 817 680	417 115 386	57 762 700	498 695 766
Przeniesienie zysku zatrzymanego na kapitał zapasowy	0	4 337 821	(4 337 821)	0
Wyplata dywidendy	0	(5 199 076)	(57 441 420)	(62 640 496)
Zysk / strata za rok obrotowy	0	0	38 671 086	38 671 086
Inne całkowite dochody netto za okres	0	0	0	0
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	23 817 680	416 254 129	34 654 545	474 726 354
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	23 817 680	404 436 541	33 848 805	462 102 026
Przeniesienie zysku zatrzymanego na kapitał zapasowy		12 679 845	(12 679 845)	0
Wyplata dywidendy			(26 053 427)	(26 053 427)
Zysk / strata za rok obrotowy			62 647 167	62 647 167
Inne całkowite dochody netto za okres			0	0
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	23 817 680	417 115 386	57 762 700	498 695 766

PREZES Zarządu

Jerzy Kobylński

CZŁONEK Zarządu

Arkadiusz Kizielewicz

Członek Zarządu

Konrad Karpowicz


Maciej Leśniowski
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		48 973 247	75 817 058
Korekty o pozycje:		(227 345 286)	(114 291 644)
Amortyzacja		117 513 457	116 835 920
Zwiększenie/(zmniejszenie) wyceny zobowiązań finansowych		1 148 110	(368 952)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności leasingowych, w tym:	17.2	(170 700 711)	(72 916 601)
- nabycie aktywów przeznaczonych do umów leasingu finansowego		(446 524 604)	(309 171 297)
- spłata kapitału umów leasingu finansowego		228 906 048	195 564 490
- wartość księgowa sprzedanych przedmiotów leasingu finansowego		40 944 157	32 551 657
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu rzeczowych aktywów trwałych, w tym:	16	(168 384 044)	(115 131 343)
- nabycie przedmiotów leasingu operacyjnego		(260 027 983)	(218 061 747)
- wartość księgowa sprzedanych środków trwałych		92 498 169	104 315 491
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	18	(7 292 157)	6 684 492
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	19	(6 424 537)	2 484 686
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	25,27	4 567 664	(15 484 172)
Wpływy z tytułu odsetek		(581 033)	(289 065)
Wydatki z tytułu odsetek		24 938 475	25 280 266
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i pozostałych aktywów	22,28	(6 072 987)	(20 848 203)
Zmiana stanu rezerw	26	14 376	(23 997 606)
Podatek dochodowy zapłacony		(16 071 901)	(16 550 801)
Pozostałe		0	9 735
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(178 372 039)	(38 474 586)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		388 385	782 243
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(3 470 976)	(2 634 921)
Nabycie inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach		0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(3 082 591)	(1 852 678)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/ kredytów		642 559 724	454 144 166
Spłata pożyczek/ kredytów		(380 045 301)	(356 588 536)
Dywidendy wypłacone		(62 640 498)	(26 053 427)
Odsetki otrzymane		581 033	289 065
Odsetki zapłacone		(24 938 475)	(25 280 266)
Wydatki związane z pozyskaniem finansowania zewnętrznego		0	(150 000)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		175 516 483	46 361 002
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(5 938 148)	6 033 738
Różnice kursowe netto		0	0
Środki pieniężne na początek okresu		12 760 251	6 726 513
Środki pieniężne na koniec okresu	16	6 822 103	12 760 251

PREZES ZARZĄDU
Jarosław Kabylewski

CZŁONEK ZARZĄDU
Jakub Kucielowicz

Członek Zarządu
Konrad Karłowicz

Maciej Pietrowski
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Załączone zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

1. Informacje ogólne

Na dzień publikacji raportu w skład Grupy Prime Car Management S.A. wchodziły następujące podmioty:

- Prime Car Management S.A. (spółka dominująca Grupy, notowana na GPW w Warszawie, „Emitent”),
- Futura Leasing S.A. (100% właścicielem jest Prime Car Management S.A.),
- Masterlease Sp. z o.o. (100% właścicielem jest Prime Car Management S.A.),
- Futura Prime Sp. z o.o. (100% właścicielem jest Prime Car Management S.A.).

Cztery powyższe podmioty wchodzi w skład grupy kapitałowej, której jednostką dominującą jest Spółka Prime Car Management S.A. (NIP: 957-07-53-221, REGON: 191888626, KRS: 0000013870).

Cztery powyższe podmioty, mające swoją siedzibę w Polsce, w dalszej części skonsolidowanego sprawozdania finansowego występują pod nazwą „Grupa Prime Car Management S.A.”, „Grupa PCM” lub „Spółki”.

Na podstawie uchwały nr 457/2014 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”) z dnia w dniu 15 kwietnia 2014 roku, z dniem 16 kwietnia 2014 roku w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym zostało wprowadzone 11.908.840 akcji zwykłych na okaziciela Spółki Prime Car Management S.A. serii A, B, C, D i E o wartości nominalnej 2,00 zł każda, oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem ISIN: PLPRMCM00048. Zgodnie z uchwałą Zarządu GPW, akcje Spółki notowane są w systemie notowań ciągłych pod nazwą skróconą „PCM” i oznaczeniem „PCM”.

W wyniku transakcji, której rozliczenie nastąpiło w dniu 21 kwietnia 2015 roku, doszło do sprzedaży wszystkich posiadanych akcji PCM przez dotychczasowego większościowego udziałowca, Spółkę Fleet Holdings S.A. Transakcje dotyczyły sprzedaży 7.145.304 akcji Spółki, co stanowi 60% wszystkich akcji, po cenie 42 zł za akcję i zostały zawarte na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w ramach transakcji pakietowych. Zlecenia sprzedaży zostały złożone w dniu 17 kwietnia 2015 r., a rozliczone w dniu 21 kwietnia 2015 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe stanowi skonsolidowane sprawozdanie Grupy Prime Car Management S.A..

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy PCM jest leasing finansowy i leasing operacyjny.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PCM za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd spółki Prime Car Management S.A. w dniu 11 marca 2016 roku.

W skład Zarządu jednostki dominującej Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Jerzy Kobyliński – Prezes Zarządu
- Jakub Kizielewicz – Członek Zarządu
- Konrad Karpowicz – Członek Zarządu

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej Grupy nie zmienił się.

2. Zasady rachunkowości

2.1. Oświadczenie o zgodności i podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę PCM działalność, w zakresie stosowanych przez jednostki w ramach Grupy PCM zasad rachunkowości występuje różnica między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. Spółka skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE, zastosowania KIMSF 21, zmian do MSSF 2 oraz zmian do MSSF 3 będących częścią zmian wynikających z przeglądu MSSF 2010-2012 od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku.

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w złotych.

Aktywa Grupy PCM zostały zaprezentowane w bilansie według stopnia płynności, natomiast zobowiązania według terminu wymagalności.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółki wchodzące w skład Grupy PCM w dającej się przewidzieć przyszłości przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od daty bilansowej. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółki wchodzące w skład Grupy PCM.

2.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Grupy PCM i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty.

2.3. Podstawa tworzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe powstało poprzez agregację danych finansowych Spółek:

- Prime Car Management S.A. z siedzibą w Gdańsku, ul. Polanki 4,
- Futura Leasing S.A. z siedzibą w Gdańsku, ul. Polanki 4,
- Masterlease Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, ul. Polanki 4,
- Futura Prime Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, ul. Polanki 4,

z uwzględnieniem odpowiednich korekt konsolidacyjnych, przygotowanych na dzień 31 grudnia 2015, 31 grudnia 2014 roku i za lata zakończone 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PCM za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku obejmuje skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku oraz dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku, a także zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające.

Grupa wybrała politykę rachunkowości, w której transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą są rozliczane metodą „łączenia udziałów”. Poszczególne pozycje aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów Spółek Grupy zostały do siebie dodane po dokonaniu odpowiednich korekt konsolidacyjnych, a następnie doprowadzeniu wartości aktywów i zobowiązań do jednolitych metod wyceny i po dokonaniu odpowiednich wyłączeń. Wszystkie salda, transakcje, niezrealizowane zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Spółkami zostały wyłączone w pełni.

W dniu 20 lutego 2013 roku Prime Car Management S.A. zawarła umowę zakupu spółki BAWAG Leasing & Fleet Sp. z o.o., obecnie Futura Prime Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie o kapitale udziałowym w wysokości 2.850.000 zł.

Łączna cena wszystkich udziałów w Futura Prime oraz nabytych wierzytelności wyniosła 42,7 mln zł.

Celem transakcji było nabycie portfela należności leasingowych BAWAG Leasing & Fleet Sp. z o.o.

Transakcja została rozliczona jako nabycie aktywów – Zarząd Prime Car Management S.A. nie zidentyfikował transakcji jako nabycie aktywów stanowiących przedsięwzięcie zgodnie z MSSF 3, biorąc pod uwagę szczegóły porozumień rzeczowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane za rok zakończony się 31 grudnia 2015 roku, z danymi porównywalnymi za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, używając tych samych zasad rachunkowości.

2.4. Zmiany w grupie kapitałowej

W dniu 25 września 2015 roku Emitent dokonał zmiany porządkowej w zakresie struktury własnościowej w spółkach grupy kapitałowej Prime Car Management, polegającej na sprzedaży 100.000 (słownie: sto tysięcy) udziałów w Masterlease sp. z o.o. posiadanych przez Futura Leasing S.A. (100% udziałów posiadanych przez Futura Leasing S.A. stanowiących 63,25% w kapitale zakładowym i głosach Masterlease sp. z o.o.) na rzecz Emitenta za kwotę 27 mln zł. Tym samym Emitent stał się bezpośrednim posiadaczem łącznie 100% udziałów w Masterlease sp. z o.o.

2.5. Istotne zasady rachunkowości

2.5.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
EUR	4,2615	4,2623

2.5.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Typ	Okres
Urządzenia biurowe	5-8 lat
Środki transportu	3-5 lat
Komputery	2-3 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat

W przypadku środków trwałych przeznaczonych do leasingu operacyjnego Grupa PCM stosuje amortyzację liniową w okresie ekonomicznej użyteczności środka trwałego przy uwzględnieniu wartości końcowej.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku następnego miesiąca.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów.

Spółki rutynowo sprzedają składniki rzeczowych aktywów trwałych utrzymywanych z przeznaczeniem na wynajem stronom trzecim. Spółki przenoszą takie aktywa w ich wartości bilansowej do zapasów w momencie, w którym zaprzestają ich wynajmowania i przeznaczają je do sprzedaży. Przychody ze sprzedaży takich aktywów ujmuje się jako przychody zgodnie z MSR 18 Przychody i prezentuje się w zysku rozstawnym.

2.5.3. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają warunki rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa PCM ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

W spółkach nie występują wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. Wartości niematerialne i prawne amortyzuje się metodą liniową wg stawki rocznej 20%-50%. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu przyjęciu wartości niematerialnych do użytkowania.

2.5.4. Leasing

Grupa PCM jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe przez uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Grupę PCM jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Klasyfikacja leasingu na leasing finansowy lub operacyjny jest dokonywana m.in. w oparciu o następujące kryteria:

- umowa przenosi własność składnika aktywów na leasingobiorcę po zakończeniu okresu leasingu,
- umowa zawiera prawo leasingobiorcy do nabycia składnika aktywów po cenie, która zgodnie z przewidywaniami będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, w którym realizacja prawa zakupu staje się możliwa, iż na dzień rozpoczęcia leasingu można być wystarczająco pewnym, że leasingobiorca z tego prawa skorzysta,
- okres leasingu odpowiada w przeważającej części okresowi ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów, nawet jeśli tytuł prawny nie ulega przeniesieniu,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa będące przedmiotem leasingu mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji,
- leasingobiorca ma możliwość przedłużenia umowy (lub zawarcia nowej umowy) na dodatkowy okres za opłatą znacząco niższą od opłat obowiązujących na rynku,

- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę, a wszelkie związane z tym straty leasingodawcy pokrywa leasingobiorca,
- zyski lub straty związane z wahaniami wartości końcowej składnika aktywów przypadają leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Umowa leasingu, niezależnie od typu umowy leasingu, trwa przeciętnie od 2 do 5 lat.

2.5.5. Metoda uznawania przychodów z tytułu leasingu

Przychody z leasingu finansowego rozpoznawane są przez cały okres trwania umowy leasingowej w sposób odzwierciedlający stałą stopę leasingu od nierozliczonej części inwestycji leasingowej netto dokonanej przez leasingodawcę w ramach umowy leasingu. Opłaty leasingowe zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę nie zrealizowanych przychodów finansowych, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej przyjętej dla danej umowy leasingowej. Przychody z tytułu leasingu finansowego prezentowane są w linii Przychody odsetkowe Sprawozdania z całkowitych dochodów.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są rozkładane w czasie liniowo przez długość trwania kontraktu i wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w linii Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych.

2.5.5.1. Inwestycja leasingowa netto

Grupa PCM ujmuje należności netto z tytułu leasingu finansowego w wartości aktywów oddanych do używania korzystającemu. Umowy te są ujmowane w księgach po postawieniu przedmiotu leasingu do dyspozycji leasingobiorcy. Grupa PCM księguje całość przyszłych minimalnych opłat leasingowych oraz początkowych kosztów bezpośrednich jako inwestycję leasingową brutto. Różnica pomiędzy inwestycją leasingową brutto a inwestycją leasingową netto stanowi niezrealizowane przychody finansowe, które są uznawane przez okres trwania leasingu. Dla celów łącznej prezentacji bilansowej należności leasingowe wykazuje się w wartości netto, tj. należność leasingowa brutto pomniejszona o niezrealizowane przychody finansowe. Przychody z leasingu rozpoznawane są przez cały okres trwania umowy według stopy zwrotu leasingu wyliczonej dla danej umowy leasingowej.

Dla umów leasingowych opartych na zmiennej stopie procentowej (gdzie wysokość odsetek ustalana jest w oparciu o zmienną stopę rynkową powiększoną o stałą marżę) ustala się, uwzględniając zmianę rynkowej stopy bazowej, nową stopę zwrotu leasingu dla pozostałej części umowy leasingowej, na podstawie której ustala się i ujmuje przychody odsetkowe.

Należności leasingowe denominowane w walutach obcych (inwestycje netto) wycenia się, zgodnie z zapisami zawartymi w umowach leasingowych, po kursie sprzedaży NBP z tabeli NBP datowanej w ostatnim dniu roboczym bezpośrednio poprzedzającym dzień bilansowy.

2.5.5.2. Bezpośrednie koszty początkowe

Początkowe koszty bezpośrednie - krańcowe koszty związane bezpośrednio z procesem negocjowania umów leasingu finansowego oraz działaniami zmierzającymi do zawarcia umowy leasingu, w tym prowizje płacone od zawartych umów leasingowych są odraczane w czasie jako część inwestycji leasingowej netto i są rozliczone za pomocą stopy zwrotu leasingu w okresie leasingu. Koszty te nie obejmują kosztów ogólnozakładowych.

2.5.5.3. Wartość końcowa

Szacowana wartość końcowa stanowi zazwyczaj uzgodnioną przyszłą cenę wykupu środka trwałego przez klienta po zakończeniu okresu leasingu finansowego. Wartość ta jest wyliczana w momencie rozpoczęcia leasingu na podstawie wartości początkowej środka trwałego.

Wartości końcowe są zazwyczaj ustalane na podstawie pewnej kwoty umownej i ujmowane są w pozycji inwestycji leasingowej netto. Odzyskanie wartości końcowej środka trwałego w leasingu jest uzależnione od wypełnienia warunków umowy leasingowej i jej zakończenia.

2.5.5.4. Utrata wartości należności leasingowych

Grupa PCM miesięcznie ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności leasingowych bądź grupy należności leasingowych.

Identyfikacja przesłanek utraty wartości oraz wycena należności leasingowych Grupy PCM dokonywana jest kwartalnie w terminach zapewniających ujęcie wyników wyceny w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PCM, a także w każdym istotnym przypadku zaistnienia zdarzeń mającym wpływ na klasyfikację należności leasingowych bądź ich wycenę. Grupa PCM na koniec każdego miesiąca dokonuje oceny występowania przesłanek utraty wartości składników należności leasingowych.

Identyfikacja pojedynczego zdarzenia wskazującego na utratę wartości może nie być możliwa. Utratę wartości może spowodować efekt kilku zdarzeń. Dlatego też identyfikacja przesłanek utraty wartości dokonywana jest w oparciu o przesłanki ilościowe i jakościowe z uwzględnieniem sytuacji finansowej klienta, jakości współpracy z Grupą PCM oraz jej otoczenia biznesowo prawnego. Identyfikacja przesłanek utraty wartości dokonywana jest w oparciu o wewnętrzne zasady oceny ryzyka nie wywiązania się klienta z zobowiązań wobec Grupy PCM obejmujące między innymi następujące zdarzenia:

- znaczące trudności finansowe,
- niedotrzymywanie warunków umowy, niespłacanie lub zaleganie ze spłacaniem odsetek lub należności głównej,
- przyznanie przez Grupę PCM klientowi udogodnienia, którego w normalnych warunkach by nie udzieliła ze względu na trudną sytuację finansową klienta,
- wysoce prawdopodobna upadłość klienta.

W przypadku niedotrzymania warunków umowy lub poprzez zaleganie ze spłacaniem odsetek lub należności głównej, przesłanką utraty wartości w ocenie Grupy PCM jest 90-dniowe opóźnienie spłaty istotnej kwoty zobowiązań. Istotność kwoty jest oceniana zgodnie z obowiązującymi w Spółkach procedurami wewnętrznymi. Warunek jest stosowany przez Grupę PCM wobec wszystkich leasingobiorców.

2.5.5.5. Wyłączenie składników aktywów finansowych z bilansu

Grupa PCM dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu. W szczególności Grupa PCM dokonuje spisania należności leasingowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą spodziewane wpływy z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Grupy PCM stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika;
- roszczenia uległy przedawnieniu.

2.5.5.6. Ustalenie odpisów z tytułu utraty wartości

Jeśli istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wówczas dokonywana jest ocena występowania straty gdzie kwota odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową ekspozycji, a wartością bieżącą przyszłych oszacowanych przepływów. Wartość inwestycji leasingowej netto obniża się przez dokonanie odpisu. Kwotę odpisu aktualizującego wartość bieżącą należności z tytułu leasingu finansowego ujmuje się w zysku lub stracie w pozycji pozostałe koszty finansowe, natomiast kwotę odpisu aktualizującego wartość bieżącą należności z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w zysku lub stracie w pozycji pozostałe koszty operacyjne. Poziom odpisów utrzymywanych przez Grupę PCM, dokonywanych na należności z tytułu leasingu finansowego, składa się z odpisów wynikających z indywidualnej oceny pojedynczych aktywów, a także odpisów powstałych na skutek oceny ekspozycji na stratę poniesioną a jeszcze nieujawnioną. Grupa PCM tworzy odpis na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR). Odpis ten odzwierciedla poziom straty portfela leasingu finansowego, który wystąpił na skutek zaistnienia zdarzeń utraty wartości, które nie zostały zidentyfikowane przez Grupę PCM do dnia bilansowego,

ustaloną na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyki grupy aktywów objętych procesem wyliczenia odpisu IBNR. Odpis IBNR jest liczony w oparciu o model opierający się na dwóch podstawowych współczynnikach, tj., PD (Probability of Default – prawdopodobieństwo, iż w przyjętym przez Grupę horyzoncie czasowym 4 miesiące klient stanie się niewypłacalny) oraz LGD (Loss Given Default – wyrażona procentowo strata w przypadku zrealizowania się zdarzenia opisanego przez PD). Wskaźniki te są szacowane na podstawie danych historycznych poniesionych strat. W szacunkach odpisów Grupa PCM nie ujmuje strat naliczonych wskutek zdarzeń przyszłych, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Poziom odpisów utrzymywanych przez Grupę PCM, dokonywanych na należności z tytułu leasingu operacyjnego, składa się z odpisów wynikających z indywidualnej oceny wiarygodności finansowej klientów, której podstawą jest jakość obsługi bieżących należności wynikających z posiadanych umów leasingu operacyjnego.

Kalkulacja odpisów aktualizujących na należności z tytułu leasingu finansowego i operacyjnego odbywa się na dwóch poziomach: analiza indywidualna umowy lub analiza grupowa.

Analizie indywidualnej podlegają umowy leasingu, które zostały wypowiedziane (w skutek nieprawidłowej obsługi finansowej umowy) bądź umowy, które pozostają aktywne, lecz posiadają należności przeterminowane o ponad 90 dni. Analiza grupowa obejmuje zarówno odpisy aktualizujące na należności wymagalne i niewymagalne. Analizie grupowej (IBNR) podlegają wszystkie umowy nie poddane analizie indywidualnej (umowy obsługiwane prawidłowo), dla których należności nie są przeterminowane o więcej niż 90 dni.

2.5.6. Rozpoznawanie przychodów z tytułu sprzedaży poleasingowych środków trwałych

Poleasingowe środki trwałe, po ich przejściu od leasingobiorców, są przeklasyfikowane do zapasów. Przychody z tytułu sprzedaży zapasów rozpoznawane są w momencie sprzedaży jako przychody ze zbycia przedmiotów poleasingowych. Odpowiadające im koszty są ujmowane w tym samym momencie jako koszty ze zbycia przedmiotów poleasingowych.

2.5.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa PCM ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa PCM dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa PCM ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa PCM szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako

przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

2.5.8. Inwestycje w udziały i akcje

Inwestycje w udziały i akcje wykazywane są według kosztu historycznego, po pomniejszeniu o potencjalne odpisy z tytułu utraty wartości.

2.5.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa przeznaczone do obrotu (wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności (wyceniane w skorygowanej cenie nabycia przez przez wynik finansowy)
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (wyceniane w wiarygodnej wartości godziwej przez wynik finansowy lub kapitał z aktualizacji wyceny)
- pożyczki udzielone i należności własne (wyceniane w skorygowanej cenie nabycia przez przez wynik finansowy)

Grupa posiada aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz pożyczki i należności.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co, do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Po początkowym ujęciu składniki aktywów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, po uwzględnieniu ewentualnych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z nabyciem składników aktywów oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z nabyciem aktywów.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia aktywów z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa PCM traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

2.5.10. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa PCM dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

2.5.11. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa PCM w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych, to przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (IRS). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

2.5.12. Zapasy

Zapasy obejmują samochody poleasingowe i przedleasingowe, odzyskane przez Grupę PCM w wyniku procesu windykacji lub wskutek zakończenia umowy. Zapasy ujmowane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty przygotowania samochodu do sprzedaży i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

2.5.13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została

metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

2.5.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

2.5.15. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

2.5.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa PCM wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa PCM ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa PCM ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

2.5.17. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie PCM ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa PCM spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną,

że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

2.5.18. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z przepisami prawa pracownicy Grupy PCM mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa PCM tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez Grupę PCM. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

2.5.19. Płatności w formie akcji

W Grupie PCM nie występują płatności w formie akcji.

2.5.20. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zysk nie jest dzielony na cele pracownicze i fundusze specjalne.

2.5.21. Podatki

2.5.21.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

2.5.21.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz,
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz,
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, nie zaś natomiast w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa PCM kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.5.21.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz,
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

2.5.22. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję za rok zakończony 31 grudnia 2015 i za rok zakończony 31 grudnia 2014 został oparty na liczbie akcji spółki Prime Car management S.A., które na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku wynosiła 11.908.840 akcji.

2.5.23. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zostały ujawnione w nocie 34.1.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Grupa określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych. Grupa systematycznie analizuje zmiany wyceny do wartości godziwej oraz główne założenia użyte do wyceny.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

2.6. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PCM za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku:

➤ *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013 obejmujące:*

➤ *Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć*

Zmiany wyjaśniają, że nie tylko wspólne przedsięwzięcia, ale również wspólne ustalenia umowne pozostają poza zakresem MSSF 3. Wyjątek ten stosuje się jedynie do sporządzania sprawozdania finansowego wspólnego ustalenia umownego. Zmiana ta stosowana jest prospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy PCM.

➤ *Zmiany do MSSF 13 Wycena według wartości godziwej*

Zmiany wyjaśniają, że wyjątek dotyczący portfela inwestycyjnego ma zastosowanie nie tylko do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ale także do innych umów objętych MSR 39. Zmiany stosuje się prospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy PCM.

➤ *Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne*

Opis dodatkowych usług opisany w MSR 40 rozróżnia nieruchomości inwestycyjne od nieruchomości zajmowanych przez właściciela (to jest od rzeczowych aktywów trwałych). Zmiana stosowana jest prospektywnie i wyjaśnia, że to MSSF 3, a nie definicja dodatkowych usług zawarta w MSR 40, używany jest do określenia czy transakcja jest nabyciem aktywa czy też przedsięwzięcia.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy PCM.

➤ *KIMSF 21 Opłaty publiczne*

Interpretacja wyjaśnia, że jednostka ujmuje zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej w momencie, gdy nastąpi zdarzenie obligujące, czyli działanie, które wywołuje konieczność uiszczenia opłaty zgodnie z przepisami. W przypadku opłat należnych po przekroczeniu minimalnego progu, jednostka nie rozpoznaje zobowiązania do momentu, gdy zostanie osiągnięty ten próg. KIMSF 21 stosowany jest retrospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy PCM.

Grupa PCM nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności (opublikowano dnia 6 maja 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji (opublikowano dnia 12 maja 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,

- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne (opublikowano dnia 30 czerwca 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 (opublikowano dnia 25 września 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 1 Ujawnienia (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później.

Zarząd ocenia, że nowe standardy i interpretacje nie będą miały istotnego wpływu na sytuację finansową Grupy PCM ani na wyniki działalności oraz na jej przyszłe sprawozdania finansowe.

Proces szacowania wpływu na sprawozdanie finansowe nie został do tej pory zakończony, za wyjątkiem potencjalnie istotnego wpływu MSSF 9 w zakresie utraty wartości należności leasingowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PCM zostało sporządzone w oparciu o standardy i interpretacje Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez Unię Europejską.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które uważane są za właściwe w danych warunkach. Wartości rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków

odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na okresy bieżące jak i przeszłe.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa PCM dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zaliczane są do umów leasingu finansowego.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Odroczone w czasie przychody z tytułu opłat serwisowych

Przychody z tytułu opłat serwisowych w okresie trwania umowy leasingowej rozłożone są liniowo, zaś koszty związane z serwisowaniem przedmiotów leasingu nie mają charakteru liniowego. W związku z tym Grupa odracza część przychodów serwisowych z każdej raty serwisowej, zachowując tym samym współmierność kosztów i przychodów serwisowych. Grupa w celu wyznaczenia wartości odroczenia przychodów serwisowych stosuje rozkład logarytmiczny przychodów, bazujący na wskaźniku aktualizowanym w cyklach rocznych.

Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz leasingu operacyjnego

Grupa PCM ocenia, czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

W sytuacji, gdy istnieje obiektywny dowód, że strata z tytułu utraty wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu została poniesiona, wielkość straty ustalana jest jako różnica między wartością księgową aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy zwrotu z aktywów finansowych w początkowym ujęciu.

Ponadto w sytuacji, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości należności z tytułu leasingu operacyjnego, Grupa PCM szacuje prawdopodobieństwo ich nieściągalności.

Szczegółową metodologię odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności z tytułu zawartych przez Grupę PCM umów leasingu przedstawiono w notcie 2.5.6.4.

Wycena świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych i wykazane w bilansie w pozycji *Rezerwy*. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notcie 26.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów zostały oszacowane jako iloczyn ilości dni niewykorzystanego urlopu przez pracowników wg stanu na dzień bilansowy oraz ich wynagrodzenia wraz z narzutami wg stanu na dzień bilansowy i wykazane w bilansie w pozycji *Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów*.

Wartość została przedstawiona w notcie 28.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa PCM rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Grupa PCM wylicza wartość godziwą instrumentów finansowych, które nie są notowane na aktywnym rynku, przy zastosowaniu modeli wyceny, które podlegają niezależnemu sprawdzeniu przed ich zastosowaniem.

Gdzie jest to możliwe, do modeli wprowadzane są wyłącznie dane możliwe do obserwacji, jednakże w pewnych okolicznościach Zarząd musi stosować własny osąd do oszacowania niepewności (takich jak ryzyko kredytowe, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wycenę godziwą niektórych instrumentów finansowych.

Grupa PCM przyjmuje zasadę, że przy początkowym ujęciu wartością godziwą instrumentu pochodnego jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty) chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu. Po ich początkowym ujęciu instrumenty pochodne są następnie wyceniane w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą ponoszone przy ich sprzedaży. Wycena bilansowa instrumentu pochodnego dokonywana jest na podstawie aktualnych projekcji i analiz rynkowych, dotyczących przewidywanego poziomu stopy procentowej.

Głównym elementem instrumentów finansowych są należności z tyt. leasingu finansowego wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Na potrzeby ujawnienia zgodnie z MSSF 7 wartość godziwa tego instrumentu została skalkulowana poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów finansowych związanych z aktywnymi na dzień bilansowy umowami leasingu finansowego. Zastosowana stopa dyskonta jest równa stopie procentowej umów leasingu finansowego zawieranych w okresie 1 miesiąca poprzedzającego datę bilansową.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych oraz wartości końcowej. Grupa PCM corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Wartość końcowa

W umowach leasingu finansowego szacowana wartość końcowa stanowi zazwyczaj uzgodnioną przyszłą cenę wykupu środka trwałego przez klienta po zakończeniu okresu leasingu. Wartości końcowe ustalane są na podstawie wartości początkowej przedmiotu leasingu oraz pewnej kwoty umownej, wynikającej z zapisów danej umowy leasingu finansowego i ujmowane są w pozycji inwestycji leasingowej netto. Odzyskanie wartości końcowej przedmiotu leasingu uzależnione jest od wypełnienia warunków umowy leasingowej i jej zakończenia.

W umowach leasingu operacyjnego, wartość końcowa stanowi przyszłą oszacowaną przez Grupę PCM wartość rynkową środka trwałego. Wartości końcowe środków trwałych, będących przedmiotem leasingu operacyjnego ustalane są na podstawie bieżących i przyszłych wyceny, dokonywanych przez niezależne podmioty zewnętrzne, notowań rynkowych obserwowanych przez Grupę PCM oraz szacunków Grupy PCM, popartych kilkunastoletnim doświadczeniem na rynku usług leasingu operacyjnego. Grupa PCM dokonuje corocznej weryfikacji ustalonych wycen wartości końcowej, a skutki zmian wyceny wpływają na wysokość odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach trwania umowy leasingu operacyjnego.

Tworzenie rezerw na zobowiązania

Grupa PCM tworzy rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z transakcji gospodarczych w toku.

Rezerwy zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub zależnie od okoliczności, z którymi te zobowiązania się wiążą.

Głównym elementem rezerw na zobowiązania była rezerwa na potencjalne zobowiązanie z tytułu podatku VAT, związana z rozpoczęciem negocjowania przez organa skarbowe prawidłowości refakturowania usług ubezpieczeniowych ze stawką VAT zwolnioną. Rezerwa ta była szacowana, jako różnica pomiędzy potencjalnym zobowiązaniem Grupy PCM z w/w tytułu wraz z odsetkami a uprawdopodobnioną kwotą do odzyskania od leasingobiorców i innych źródeł.

Szczegółowe informacje na temat rezerw na zobowiązania zostały zawarte w nocie 26.

5. Lista podmiotów objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Prime Car Management S.A. zawiera sprawozdania finansowe następujących podmiotów:

Nazwa Spółki	Siedziba	Kraj	Udział jednostki dominującej w Spółce
Prime Car Management S.A.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4	Polska	Jednostka dominująca
Futura Leasing S.A.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4	Polska	100%
Masterlease Sp. z o. o.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4	Polska	100%
Futura Prime Sp. z o. o.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4	Polska	100%

6. Zmiany prezentacji aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów

Zasady rachunkowości przyjęte do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są jednolite we wszystkich zaprezentowanych okresach porównawczych.

7. Zmiany szacunków

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany metod dokonywania szacunków.

8. Działalność zaniechana

W okresie sprawozdawczym nie zaniechano działalności.

9. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych, działalność Grupy Prime Car Management S.A. nie jest podzielona na segmenty świadczonych usług. Sytuacja finansowa Grupy PCM analizowana jest przez Zarząd zgodnie z prezentacją zawartą w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Działalność geograficzna Grupy PCM

Grupa PCM oferowała swoje usługi w latach 2014-2015 jedynie na terytorium Polski.

10. Sezonowość i cykliczność

W okresie sprawozdawczym w działalności Grupy Prime Car Management S.A. nie wystąpiła istotna dla świadczonych usług sezonowość i cykliczność.

11. Zdarzenia mające istotny wpływ na działalność Grupy PCM

11.1. Wyjaśnienie istotnych zmian w okresach sprawozdawczych

- a) Wzrost zobowiązań z tytułu dostaw i usług z poziomu 29.556.043 zł na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu 35.086.443 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku spowodowany był wzrostem zobowiązań z tytułu zakupów przedmiotów leasingu dokonanych w grudniu 2015 roku.
- b) Wzrost pozostałych aktywów z poziomu 54.543.236 zł na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu 62.242.442 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku spowodowany był przede wszystkim wzrostem kosztów ubezpieczeń rozliczanych w czasie jako efekt większego udziału polis wkalkulowywanych w raty w stosunku do ogółu aktywów polis.
- c) Wzrost należności z tytułu leasingu finansowego z 452.974.744 zł na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu 623.675.455 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku spowodowany był zwiększoną istotnie akwizycją umów leasingu finansowego w 2015 roku.

- d) Wzrost środków trwałych, a w szczególności aktywów z tytułu leasingu operacyjnego, z 520.305.826 zł na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu 571.087.545 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku spowodowany był zwiększoną istotnie akwizycją umów leasingu operacyjnego w 2015 roku.
- e) Wzrost zobowiązań z tytułu Obligacji, pożyczek i kredytów i innych zobowiązań finansowych z 618.857.402 zł na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu 882.580.373 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku spowodowany był uruchomieniem kolejnych transz kredytów na sfinansowanie zwiększonej akwizycji umów leasingu w 2015 roku oraz wypłatą dywidendy za rok 2014.

11.2. Zmiany umów kredytowych

W dniu 20 marca 2015 r. Prime Car Management S.A. („Spółka”) zawarła aneks nr 12 do umowy kredytowej do kwoty 693.500.000,00 PLN z dnia 14 marca 2012 r. („Umowa”). Stronami Umowy są Spółka, jej jednostki zależne, tj. Futura Leasing S.A. z siedzibą w Gdańsku i Masterlease Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku oraz ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach, Bank Zachodni WBK S.A. z siedzibą we Wrocławiu i Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie („Kredytodawcy”). Przedmiotem aneksu do Umowy była zmiana definicji „Dozwolonych Świadczeń” poprzez wykreślenie z niej fragmentu dotyczącego ograniczenia w zakresie wypłaty dywidendy przez Emitenta, w którym określona została maksymalna wysokość dywidendy możliwej do wypłacenia przez Prime Car Management S.A. na poziomie nie przekraczającym 75% zysku osiągniętego w poprzedzającym roku obrotowym.

W dniu 31 marca 2015 r. Prime Car Management S.A. zawarła aneks nr 13 do Umowy. Przedmiotem aneksu do Umowy była zmiana definicji „Ostateczny Dzień Spłaty”. Tym samym dostępność linii kredytowych została przedłużona o 1 rok.

W dniu 24 kwietnia 2015 r. Prime Car Management S.A. zawarła aneks nr 14 do Umowy. Przedmiotem aneksu do Umowy było podwyższenie łącznej kwoty kredytów z 693.500.000,00 PLN do kwoty 793.500.000,00 PLN, tj. o kwotę 100.000.000,00 PLN, oraz związanego z tym proporcjonalnego podwyższenia najwyższej sumy zabezpieczenia (na które składają się m.in. oświadczenia Spółki i Poręczycieli o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe oraz zastaw rejestrowy na zbiorze pojazdów) z kwoty 1.040.250.000,00 PLN do kwoty 1.190.250.000,00 PLN.

W dniu 27 sierpnia 2015 r. Prime Car Management S.A. zawarła aneks nr 15 do Umowy. Przedmiotem aneksu do Umowy było podwyższenie łącznej kwoty kredytów z 793.500.000,00 PLN do kwoty 817.500.000,00 PLN, tj. o kwotę 24.000.000,00 PLN, oraz związanego z tym proporcjonalnego podwyższenia najwyższej sumy zabezpieczenia (na które składają się m.in. oświadczenia Spółki i Poręczycieli o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe oraz zastaw rejestrowy na zbiorze pojazdów) z kwoty 1.190.250.000,00 PLN do kwoty 1.226.250.000,00 PLN.

W dniu 29 października 2015 r. Prime Car Management S.A. zawarła aneks nr 16 do Umowy. Przedmiotem aneksu do Umowy było podwyższenie łącznej kwoty kredytów z 817.500.000,00 PLN do kwoty 842.500.000,00 PLN, tj. o kwotę 25.000.000,00 PLN, oraz związanego z tym proporcjonalnego podwyższenia najwyższej sumy zabezpieczenia (na które składają się m.in. oświadczenia Spółki i Poręczycieli o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe oraz zastaw rejestrowy na zbiorze pojazdów) z kwoty 1.226.250.000,00 PLN do kwoty 1.263.750.000,00 PLN.

W dniu 27 listopada 2015 r. Prime Car Management S.A. zawarła aneks nr 17 do Umowy. Przedmiotem Aneksu do Umowy było podwyższenie łącznej kwoty kredytów z kwoty 842.500.000,00 PLN do kwoty 880.000.000 PLN, tj. o kwotę 37.500.000,00 PLN oraz związanego z tym proporcjonalnego podwyższenia najwyższej sumy zabezpieczenia (na które składają się m.in. oświadczenia Spółki i Poręczycieli o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe oraz zastaw rejestrowy na zbiorze pojazdów) z kwoty 1.263.750.000,00 PLN do kwoty 1.320.000.000,00 PLN. Ponadto na podstawie Aneksu, zmianie uległa maksymalna kwota poręczenia udzielonego Spółce przez Poręczycieli do kwoty 1.320.000.000 PLN. Poręczenie zostało udzielone do dnia 31 marca 2023 roku. Pozostałe warunki poręczenia nie uległy zmianie.

W dniu 22 grudnia 2015 r. Prime Car Management S.A. zawarła aneks nr 18 do Umowy. Przedmiotem Aneksu do Umowy jest podwyższenie łącznej kwoty kredytów z kwoty 880.000.000,00 PLN do kwoty 930.000.000,00 PLN, tj. o kwotę 50.000.000,00 PLN oraz związanego z tym proporcjonalnego podwyższenia najwyższej sumy zabezpieczenia (na które składają się m.in. oświadczenia Spółki i Poręczycieli o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe oraz zastaw rejestrowy na zbiorze pojazdów) z kwoty 1.320.000,00 PLN do kwoty 1.395.000.000,00 PLN. Ponadto na podstawie Aneksu, zmiana uległa maksymalna kwota poręczenia udzielonego Spółce przez Poręczycieli do kwoty 1.395.000.000,00 PLN. Poręczenie zostało udzielone do dnia 31 marca 2023 roku. Pozostałe warunki poręczenia nie uległy zmianie.

W dniu 10 kwietnia 2015 roku została podpisana umowa kredytu nr FKO-PLN-ZOKK1-15-000005 o kredyt obrotowy nieodnawialny pomiędzy Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. z siedzibą w Warszawie, a Masterlease Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Na podstawie w/w umowy Bank udzielił Spółce kredyt w wysokości 19.400.000zł. Kredyt został udzielony na okres od dnia 10 kwietnia 2015 roku do 31 grudnia 2019 roku.

W dniu 14 września 2015 roku została podpisana umowa kredytu nr 809721803/218/2015 o linię wielocelową pomiędzy Bankiem BPH S.A. z siedzibą w Gdańsku, a Masterlease Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Na podstawie w/w umowy Bank udzielił Spółce kredyt w wysokości 50.000.000 PLN. Kredyt został udzielony na okres od dnia 14 września 2015 roku do 14 września 2020 roku.

12. Przychody i koszty

12.1. Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych	143 073 005	155 332 868
Razem przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych	143 073 005	155 332 868

12.2. Przychody z tytułu prowizji i opłat

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Usługi serwisowe	82 645 954	82 649 195
Ubezpieczenia	108 216 975	109 971 468
Windykacja i monitoring	2 254 819	1 947 076
Prowizje od warsztatów	4 905 447	4 271 062
Pozostałe przychody	5 244 277	2 640 711
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	203 267 472	201 479 512

12.3. Przychody odsetkowe

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Odsetki z tytułu leasingu finansowego	35 721 273	35 652 589
Noty odsetkowe od nieterminowych płatności	522 299	523 737
Razem przychody odsetkowe	36 243 572	36 176 326

12.4. Pozostałe przychody finansowe

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Odwrocenie odpisów aktualizujących dotyczących leasingu finansowego	0	290 715
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	104 556	227 027
Odsetki od udzielonych pożyczek	12 582	21 844
Razem pozostałe przychody finansowe	117 138	539 586

12.5. Pozostałe przychody operacyjne i przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Przychody ze sprzedaży samochodów poleasingowych	132 328 840	139 101 338
Przychody z umorzenia zobowiązań wobec klientów	1 669 585	2 003 768
Odwrocenie odpisów aktualizujących dotyczących leasingu operacyjnego	1 132 187	0
Rozwiązanie rezerwy na badanie sprawozdań	247 900	0
Rozwiązanie rezerwy na VAT od ubezpieczeń*	0	15 662 351
Pozostałe	4 455 960**	1 769 313
Razem pozostałe przychody operacyjne i przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	139 834 472	158 536 770

*Wartość netto - rezerwa na VAT pomniejszona o aktywo związane z rezerwą (szerzej w notce 26)

** W 2015 roku uzgodniono nierozliczone rozrachunki z jednym z towarzystw ubezpieczeniowych. W wyniku uzgodnienia wykazano przychód w kwocie 1.802.611,75 zł.

12.6. Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Koszty serwisowe	51 650 125	48 211 506
Koszty ubezpieczeń	102 701 983	102 587 266
Koszty opon	9 717 872	9 585 862
Koszty samochodów zastępczych	1 557 115	1 333 227
Koszty zawarcia umowy	2 352 202	1 449 456
Koszty windykacji	1 347 490	1 004 455
Pozostałe koszty	3 839	4 882
Razem koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu	169 330 626	164 176 654

12.7. Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	114 863 282	114 613 331
Razem amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	114 863 282	114 613 331

12.8. Koszty ogólnego zarządu

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Usługi obce*	18 448 408	17 114 520
Wynagrodzenia	16 004 368	15 489 406
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	2 221 116	2 081 046
Amortyzacja środków trwałych własnych	2 650 175	2 222 589
Pozostałe koszty	391 055	75 757
Koszty ogólnego zarządu, razem	39 715 121	36 983 318

* Usługi obce stanowią grupę kosztów pośrednich obejmującą przede wszystkim: usługi doradcze, audytorskie, koszty marketingu, wynajem i utrzymanie siedziby i oddziałów Grupy PCM, koszty IT oraz koszty pocztowe.

12.9. Koszty odsetkowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Odsetki od kredytów	25 586 515	25 000 642
Oplaty administracyjne dotyczące obsługi finansowania	2 074 202	1 210 041
Odsetki od pozostałych zobowiązań	1 675	3 408
Koszty odsetkowe, razem	27 662 392	26 214 091

12.10. Pozostałe koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Spisane w straty należności z tytułu leasingu finansowego	3 813 375	1 401 701
Utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości z tytułu leasingu finansowego	239 821	0
Różnice kursowe	4 646	11 460
Pozostałe koszty finansowe, razem	4 057 842	1 413 161

12.11. Pozostałe koszty operacyjne i koszty zbycia niefinansowych aktywów trwałych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Koszty remarketingu (sprzedaż samochodów poleasingowych)	116 226 410	129 318 898
Utworzenie odpisów aktualizujących dotyczących należności z tytułu leasingu operacyjnego	0	1 426 161
Spisane w straty należności z tytułu leasingu operacyjnego	33 373	548 487
Zawiązanie rezerwy emerytalnej	9 009	2 460
Zawiązanie rezerwy na badanie sprawozdań	0	189 899
Utworzenie odpisów aktualizujących dotyczących należności nieleasingowych	1 349 430	931 334
Pozostałe koszty	314 928	430 209
Pozostałe koszty operacyjne i koszty zbycia niefinansowych aktywów trwałych, razem	117 933 149	132 847 448

12.12. Wynik na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży

Grupa Prime Car Management S.A. nie posiadała instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży w roku obrotowym i w latach poprzednich.

12.13. Inne całkowite dochody netto

Grupa PCM nie posiadała innych całkowitych dochodów netto w roku obrotowym i w latach poprzednich.

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Podatek bieżący	(16 071 901)	(16 550 801)
Podatek odroczony	5 769 741	3 380 910
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(10 302 160)	(13 169 891)

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego do wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym według efektywnej stawki podatkowej Grupy Prime Car Management S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Zysk / strata brutto	48 973 247	75 817 058
Stawka podatku dochodowego w %	19%	19%
Podatek dochodowy, jaki zostałby skalkulowany jako iloczyn wyniku brutto Grupy PCM i stawki podatku dochodowego	(9 304 917)	(14 405 241)
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego bieżącego i odroczonego wg sprawozdania	(10 302 160)	(13 169 891)
Różnice pomiędzy podatkiem dochodowym skalkulowanym wg stawki wskazanej w tabeli powyżej, a podatkiem dochodowym wykazanym w rachunku zysków i strat, w tym:	(997 243)	1 235 350
<i>amortyzacja samochodów powyżej 20.000 EUR</i>	<i>(231 215)</i>	<i>(176 523)</i>
<i>koszty polis dla samochodów osobowych powyżej 20.000 EUR</i>	<i>(412 823)</i>	<i>(628 144)</i>
<i>rezerwa na VAT</i>	<i>0</i>	<i>2 975 847</i>
<i>umorzenie należności</i>	<i>(135 133)</i>	<i>(330 986)</i>
<i>koszty administracyjne nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów</i>	<i>(208 333)</i>	<i>(175 895)</i>
<i>cienka kapitalizacja</i>	<i>(39 256)</i>	<i>(277 179)</i>
Podatek dochodowy wykazany w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(10 302 160)	(13 169 891)

13.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów</i>	
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Nadwyżka wartości podatkowej inwestycji leasingowych oraz środków trwałych nad wartością bilansową netto środków trwałych	32 242 386	29 007 075	3 235 311	5 195 295
Odpis aktualizujący na należności	4 512 731	4 477 901	34 831	347 341
Rozliczenia międzyokresowe	(2 809 668)	(2 411 432)	(398 237)	(4 486 559)
Odszkodowania	(33 863)	327 326	(361 189)	(16 560)
Wycena zobowiązań finansowych	(200 631)	(419 723)	219 093	(93 246)
Rezerwy	433 885	465 929	(32 045)	(259 980)
Nierozliczona strata podatkowa	5 766 596	2 694 619	3 071 977	2 694 619
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	39 911 436	34 141 695	5 769 741	3 380 910

Zarządy Spółek szacują, że przyszłe kwoty do opodatkowania powinny być wystarczające do pokrycia różnic przejściowych.

14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

<i>Nazwa Akcjonariusza</i>	<i>Kwota wypłaconej dywidendy</i>	<i>Data wypłaty</i>	<i>Dywidenda za rok</i>
Akcjonariusze	62 640 498,40	2015-04-29	2014
Fleet Holdings S.A.	26 053 426,66	2014-04-23	2013
Fleet Holdings S.A.	4 500 000,00	2013-07-17	2012

Spółka Prime Car Management S.A. wypłaciła dywidendy:

- w roku 2015 za rok 2014 w kwocie 62 640 498,40 zł dla uprawnionych Akcjonariuszy Spółki,
- w roku 2014 za rok 2013 w kwocie 26 053 426,66 zł dla Fleet Holdings S.A.,
- w roku 2013 za rok 2012 w kwocie 4 500 000,00 zł dla Fleet Holdings S.A..

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconą za rok 2014 wyniosła 5,26 zł (za 2013 rok 2,19 zł).

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie została podjęta decyzja o planowanej wypłacie dywidendy za 2015 rok.

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa PCM tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Grupa PCM skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy PCM zgodnie z MSSF.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Stan na koniec poprzedniego okresu	112 449	218 322
Środki trwale wniesione do Funduszu	0	0
Pożyczki udzielone pracownikom	8 097	44 368
Imprezy integracyjne	100 138	83 460
Pozostałe wydatki	141 336	125 726
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	151 952	147 681
Zobowiązania z tytułu Funduszu	14 830	112 449
Środki na rachunku bankowym	0	0
(Do zwrotu)/do przekazania na rachunek Funduszu	14 830	112 449
Saldo po skompensowaniu	0	0

16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy PCM na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2015 roku jest zbliżona do ich wartości bilansowej, która wynosi 6.822.103 zł (31 grudnia 2014 roku: 12.760.251 zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku nie wystąpiły środki pieniężne o ograniczonej możliwości wykorzystania przez Grupę PCM.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Środki pieniężne w banku w PLN	6 811 391	12 731 071
Środki pieniężne w kasie w PLN	10 712	29 180
Razem	6 822 103	12 760 251

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu rzeczowych aktywów trwałych

	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku</i>
Zmiana bilansowa	(53 953 179)	(148 101)
Amortyzacja	(117 513 457)	(116 835 920)
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (użytkowanych na potrzeby własne)	(388 385)	(782 243)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (użytkowanych na potrzeby własne)	3 470 976	2 634 921
Zmiana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(168 384 044)	(115 131 343)

17. Leasing

17.1. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Warunki zawieranych przez Grupę PCM umów leasingu operacyjnego są następujące:

- finansowanie obejmuje okres od 24 do 60 miesięcy, z łącznym limitem przebiegu w czasie trwania umowy do 200.000 km (pojazdy osobowe), lub 300.000 km (pojazdy ciężarowe),
- przedmiotem leasingu mogą być wyłącznie środki transportu,
- gwarantowana pełna obsługa serwisowa, obejmująca m.in. przeglądy techniczne, naprawy gwarancyjne i pogwarancyjne, wymiany opon, samochód zastępczy,
- możliwość przedłużenia umowy po zakończeniu pierwotnego okresu umowy,
- klient ma prawo pierwokupu przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy po cenie rynkowej,
- w przypadku zastosowania stopy zmiennej w umowie, opłaty mogą ulec zmianie w wyniku podwyżki stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku przyszłe należności netto z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
do 1 roku	130 814 873	137 297 312
w okresie od 1 do 5 lat	124 716 255	135 290 417
Powyżej 5 lat	0	0
Razem	255 531 128	272 587 729

17.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego

Warunki zawieranych przez Grupę PCM umów leasingu finansowego są następujące:

- umowa jest zawarta na czas oznaczony,
- przedmiotem leasingu mogą być środki transportu i nieruchomości,
- korzystający ma prawo wykupu (przeniesienia własności) przedmiotu leasingu za kwotę określoną w umowie po zakończeniu umowy, niższą od ceny rynkowej,
- okres leasingu odpowiada w przeważającej części okresowi ekonomicznej użyteczności przedmiotu leasingu,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- leasingobiorca ma możliwość przedłużenia umowy na dodatkowy okres lub zawarcia nowej umowy na warunkach rynkowych,
- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę, a wszelkie związane z tym straty leasingodawcy pokrywa leasingobiorca,
- leasingobiorca za dodatkową opłatą może skorzystać z obsługi serwisowej przedmiotu leasingu.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie kwoty należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego z wartością bieżącą minimalnych opłat leasingowych należnych na dany dzień bilansowy.

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Wartość brutto należności z tytułu leasingu finansowego powiększona o niezapadłe odsetki	713 842 829	526 841 640
Niezapadłe odsetki	74 939 116	58 878 459
Wartość brutto należności z tytułu leasingu finansowego	638 903 713	467 963 181
<i>Odpis z tytułu utraty wartości</i>	(15 228 258)	(14 988 436)
Wartość bilansowa (netto) należności z tytułu leasingu finansowego	623 675 455	452 974 744
Należności oceniane indywidualnie brutto w tym:	23 419 407	16 892 878
<i>Należności przeterminowane</i>	12 583 693	14 917 762
<i>Odpis z tytułu utraty wartości</i>	(14 558 619)	(13 959 515)
Należności oceniane grupowo brutto w tym:	615 484 305	451 070 303
<i>Należności przeterminowane</i>	5 389 389	6 637 485
<i>Odpis z tytułu utraty wartości</i>	(669 639)	(1 028 921)
Razem należności brutto	638 903 713	467 963 181
Razem odpis	(15 228 258)	(14 988 436)

Wiekowanie należności przeterminowanych nie objętych odpisem na dzień bilansowy:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
W okresie od 0 do 30 dni	339 642	578 524
W okresie od 31 do 60 dni	118 268	46 506
W okresie od 61 do 90 dni	172 342	15 057
W okresie od 91 do 120 dni	14 983	25 517
W okresie od 121 do 150 dni	7 213	49 660
W okresie od 150 do 365 dni	237 022	242 983
W okresie pow. 365 dni	0	0
Razem należności przeterminowane nie objęte odpisem z tytułu utraty wartości	889 471	958 247

Kwota należności (brutto - powiększona o niezapadłe odsetki) z tytułu leasingu finansowego należnych na dzień bilansowy:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
W okresie do 1 roku	274 980 395	200 209 124
Niegwarantowana wartość rezydualna do 1 roku	39 561 645	41 148 206
W okresie od 1 do 5 lat	288 794 263	208 909 859
Niegwarantowana wartość rezydualna od 1 do 5 lat	110 442 244	76 327 430
Powyżej 5 lat	0	26 897
Niegwarantowana wartość rezydualna powyżej 5 lat	64 281	220 123
Razem	713 842 829	526 841 639

Zmiany odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego kształtowały się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Na dzień 1 stycznia	(14 988 436)	(15 279 151)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(5 075 384)	(2 621 685)
<i>Rozwiązanie/wykorzystanie odpisu</i>	4 835 563	2 912 400
Na dzień 31 grudnia	(15 228 258)	(14 988 436)

18. Pozostałe należności

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	35 762 919	34 407 405
Należności od jednostek powiązanych	13 325	116 420
Należności z tytułu sprzedaży zapasów	2 172 030	6 699 381
Należności od towarzystw ubezpieczeniowych	3 416 872	1 737 533
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	25 245 526	14 727 480
Należności z tytułu podatku bieżącego	0	539 762
Pozostałe należności	4 207 110	5 188 997
Odpisy aktualizujące należności z tytułu leasingu operacyjnego	(6 754 609)	(7 886 796)
Odpisy aktualizujące należności nieleasingowe	(1 933 503)	(692 666)
Razem pozostałe należności	62 129 671	54 837 516

Zmiany odpisów aktualizujących należności z tytułu leasingu operacyjnego kształtowały się następująco:

	<i>Odpis aktualizujący</i>
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	(7 886 796)
<i>Zawikzanie odpisu</i>	<i>(1 572 823)</i>
<i>Rozwikzanie/wykorzystanie odpisu</i>	<i>2 705 011</i>
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	(6 754 609)
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	(6 460 635)
<i>Zawikzanie odpisu</i>	<i>(3 169 303)</i>
<i>Rozwikzanie/wykorzystanie odpisu</i>	<i>1 743 142</i>
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	(7 886 796)

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Pozostałe należności na dzień		
Krótkoterminowe	62 129 671	54 837 515
Długoterminowe	0	0
Razem	62 129 671	54 837 515

Należności z tytułu leasingu operacyjnego obejmują należności od klientów z tytułu zawartych z Grupą PCM umów leasingu operacyjnego. Należności z tytułu sprzedaży zapasów dotyczą sprzedaży pokontraktowych samochodów leasingowych.

19. Zapasy

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Samochody poleasingowe	22 462 778	20 297 636
Samochody przedleasingowe	16 900 629	11 212 136
Inne towary	18 896	1 361 399
Odpis z tytułu utraty wartości dot. niesprzedanych samochodów poleasingowych	(318 925)	(232 330)
Razem	39 063 378	32 638 841

Zmiany odpisów aktualizujących wartość zapasów kształtowała się następująco:

	<i>Odpis aktualizujący</i>
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	(232 781)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(318 925)
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	232 781
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	(318 925)
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	(4 091)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(232 781)
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	4 091
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	(232 781)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Wartość przychodów z tytułu sprzedaży zapasów	132 328 840	139 101 338
Wartość kosztów z tytułu sprzedaży zapasów	(116 226 410)	(129 318 898)
Wynik na sprzedaży	16 102 430	9 782 440

20. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	469 964	469 964
Zwiększenie	88 916	88 916
Zakup wartości niematerialnych	88 916	88 916
Zmniejszenie	0	0
Likwidacja	0	0
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	558 881	558 881
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	294 657	294 657
Zwiększenie	54 865	54 865
Amortyzacja za okres	54 865	54 865
Zmniejszenie	0	0
Likwidacja	0	0
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	349 522	349 522
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	175 307	175 307
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	209 358	209 358
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014 roku	315 498	315 498
Zwiększenie	154 466	154 466
Zakup wartości niematerialnych	154 466	154 466
Zmniejszenie	0	0
Likwidacja	0	0
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku	469 964	469 964
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2014 roku	252 789	252 789
Zwiększenie	41 868	41 868
Amortyzacja za okres	41 868	41 868
Zmniejszenie	0	0
Likwidacja	0	0
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2014 roku	294 657	294 657
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	62 709	62 709
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	175 307	175 307

21. Rzeczowe aktywa trwałe

	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu własne</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki transportu w najmie</i>	<i>Zaliczki na środki trwałe</i>	<i>Ogółem</i>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015							
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 788 625	1 023 751	8 228 519	451 182	721 342 637	3 191 000	736 025 714
Zwiększenie	282 498	454 950	5 416 743	40 905	261 517 327	8 458 946	276 171 369
Zakup środków trwałych	205 609	454 950	2 524 997	40 905	253 346 101	8 458 946	265 031 508
Przemieszczenie wewnętrzne	76 889	0	2 891 746	0	8 171 227	0	11 139 862
Zmniejszenie	0	0	(3 250 272)	0	(212 565 494)	(3 191 000)	(219 006 766)
Sprzedaż	0	0	(1 841 558)	0	(200 576 660)	0	(202 418 217)
Przemieszczenie wewnętrzne	0	0	(1 129 481)	0	(5 726 788)	(3 191 000)	(10 047 269)
Likwidacja	0	0	(279 233)	0	(6 262 046)	0	(6 541 279)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	2 071 123	1 478 701	10 394 989	492 087	770 294 471	8 458 946	793 190 317
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 344 459	526 779	3 720 693	201 037	204 150 922	0	209 943 889
Zwiększenie	79 499	305 859	3 505 539	51 290	118 009 149	0	121 951 336
Amortyzacja za okres	79 499	305 859	2 158 662	51 290	115 868 041	0	118 463 351
Przemieszczenia wewnętrzne	0	0	1 346 877	0	2 141 108	0	3 487 985
Zmniejszenie	0	0	(2 170 035)	0	(116 535 826)	0	(118 705 860)
Sprzedaż	0	0	(1 453 173)	0	(112 074 371)	0	(113 527 544)
Przemieszczenia wewnętrzne	0	0	(563 194)	0	(2 405 677)	0	(2 968 870)
Likwidacja	0	0	(153 668)	0	(2 055 778)	0	(2 209 446)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	1 423 957	832 638	5 056 197	252 327	205 624 246	0	213 189 365
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	444 167	496 972	4 507 826	250 145	517 191 715	3 191 000	526 081 824
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	647 165	646 063	5 338 792	239 760	564 670 225	8 458 946	580 000 952

GRUPA PRIME CAR MANAGEMENT S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu własne</i>	<i>Inne środki trwale</i>	<i>Środki transportu w najmie</i>	<i>Zaliczki na środki trwałe</i>	<i>Ogółem</i>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014							
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014 roku	1 752 559	596 408	7 408 325	349 969	729 607 629	3 310 056	743 024 946
Zwiększenie	36 066	429 943	4 719 055	101 213	224 022 003	3 191 000	232 499 279
Zakup środków trwałych	36 066	405 543	1 955 946	82 900	216 324 099	3 191 000	221 995 553
Przemieszczenie wewnętrzne	0	24 400	2 763 108	18 313	7 697 904	0	10 503 726
Zmniejszenie	0	(2 600)	(3 898 861)	0	(232 286 995)	(3 310 056)	(239 498 511)
Sprzedaż	0	0	(2 445 517)	0	(217 585 882)	0	(220 031 400)
Przemieszczenie wewnętrzne	0	0	(1 302 854)	0	(6 636 432)	(3 310 056)	(11 249 342)
Likwidacja	0	(2 600)	(150 490)	0	(8 064 680)	0	(8 217 769)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku	1 788 625	1 023 751	8 228 519	451 182	721 342 637	3 191 000	736 025 714
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2014 roku	1 283 040	397 083	2 884 384	162 893	212 251 224	0	216 978 624
Zwiększenie	61 419	129 985	3 197 859	38 144	116 459 199	0	119 886 607
Amortyzacja za okres	61 419	129 985	1 951 173	38 144	114 613 331	0	116 794 052
Przemieszczenia wewnętrzne	0	0	1 246 686	0	1 845 868	0	3 092 554
Zmniejszenie	0	(289)	(2 361 551)	0	(124 559 502)	0	(126 921 342)
Sprzedaż	0	0	(1 663 274)	0	(118 636 994)	0	(120 300 269)
Przemieszczenia wewnętrzne	0	0	(621 020)	0	(3 075 057)	0	(3 696 077)
Likwidacja	0	(289)	(77 256)	0	(2 847 451)	0	(2 924 996)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2014 roku	1 344 459	526 779	3 720 693	201 037	204 150 922	0	209 943 889
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	469 519	199 325	4 523 940	187 076	517 356 405	3 310 056	526 046 322
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	444 167	496 972	4 507 826	250 145	517 191 715	3 191 000	526 081 824

W linii *Przemieszczenia wewnętrzne* prezentowane są przemieszczenia samochodów pomiędzy środkami transportu w najmie a własnymi środkami transportu, jak również efekt przekazania samochodów wykorzystywanych w leasingu operacyjnym dla celów leasingu finansowego i odwrotnie.

Środki trwałe będące przedmiotem umów leasingu w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem stanowiły zabezpieczenie finansowania udzielonego Grupie PCM.

22. Pozostałe aktywa

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Koszty ubezpieczeń rozliczane w czasie	61 191 943	53 202 987
Koszty rejestracji pojazdów rozliczane w czasie	1 022 999	569 406
Udzielone pożyczki	0	700 843
Prowizja bankowa od niewykorzystanego kredytu	0	70 000
Razem pozostałe aktywa	62 242 442	54 543 236
Pozostałe aktywa na dzień	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Krótkoterminowe	28 498 049	45 203 466
Długoterminowe	33 744 392	9 339 770
Razem	62 242 442	54 543 236

23. Świadczenia pracownicze

Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa PCM tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Na dzień 1 stycznia	117 661	115 201
Utworzenie rezerwy	9 497	6 794
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy	(488)	(4 334)
Na dzień 31 grudnia	126 670	117 661

Główne założenia przyjęte przez Grupę PCM na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Stopa dyskontowa (%)	5,50%	5,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	5,80%	4,90%
Przewidywana nominalna stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5,00%	5,00%

Zmiana parametrów finansowych będących podstawą szacunku spowodowałaby następującą zmianę rezerwy:

<i>Zmiana parametru</i>	<i>Zmiana wartości rezerwy na dzień 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Zmiana wartości rezerwy na dzień 31 grudnia 2014 roku</i>
Wzrost stopy dyskonta o 1%	(18 350)	(17 890)
Spadek stopy dyskonta o 1%	22 329	21 910
Wzrost wskaźnika wynagrodzeń o 1%	22 262	21 846
Spadek wskaźnika wynagrodzeń o 1%	(18 621)	(18 156)

24. Obligacje, pożyczki, kredyty i inne zobowiązania finansowe

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Zobowiązania z tytułu kredytów	882 580 373	618 857 402
Razem obligacje, pożyczki, kredyty i inne zobowiązania finansowe	882 580 373	618 857 402

Obligacje, pożyczki, kredyty i inne zobowiązania finansowe na dzień

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Krótkoterminowe	430 053 789	310 303 163
Długoterminowe	452 526 584	308 554 239
Razem	882 580 373	618 857 402

Bank/Pożyczkodawca	Oprocentowanie*	Termin spłaty	31 grudnia 2015 roku		31 grudnia 2014 roku	
			Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe
Konsorcjum**	5,43%	2015-09-30	0	0	0	13 648 161
Konsorcjum**	4,87%	2016-06-30	0	15 789 595	15 750 177	49 053 682
Konsorcjum**	4,25%	2016-12-30	0	29 551 810	29 478 035	26 703 588
Konsorcjum**	4,48%	2016-12-30	0	25 916 508	25 851 808	30 135 538
Konsorcjum**	3,88%	2017-06-30	17 127 865	40 897 148	57 880 157	42 139 942
Konsorcjum**	4,07%	2017-05-31	8 638 836	23 444 702	32 003 443	23 784 660
Konsorcjum**	3,41%	2017-12-29	32 992 364	34 670 195	67 493 642	34 578 662
Konsorcjum**	3,32%	2017-12-29	10 716 151	10 925 880	21 588 003	10 599 740
Konsorcjum**	3,34%	2017-12-29	27 264 765	25 467 089	52 600 211	24 805 781
Konsorcjum**	3,32%	2019-06-28	46 884 411	25 162 482	0	0
Konsorcjum**	3,34%	2019-03-29	53 336 073	29 776 520	0	0
Konsorcjum**	3,37%	2019-06-28	18 645 904	9 128 204	0	0
Konsorcjum**	3,27%	2018-05-30	25 916 508	15 230 318	0	0
Konsorcjum**	3,17%	2019-10-31	20 553 439	13 922 008	0	0
Konsorcjum**	3,29%	2019-10-31	61 465 567	27 569 372	0	0
Konsorcjum**	3,28%	2019-09-30	31 159 732	15 579 866	0	0
Konsorcjum**	3,27%	2018-08-31	14 281 544	7 290 578	0	0
Konsorcjum**	3,41%	2019-10-31	3 595 354	1 198 451	0	0
Konsorcjum**	3,27%	2018-10-31	16 154 124	7 565 223	0	0
Konsorcjum**	3,30%	2019-12-31	23 929 076	10 276 719	0	0
Konsorcjum**	3,27%	2018-12-31	17 477 414	7 490 320	0	0
Linia Debetowa ING	2,66%	2016-03-31	0	13 976 366	0	4 767 857
Linia debetowa Bank PKO BP	2,66%	2016-03-31	0	8 786 955	0	7 208 921
Linia debetowa BZWBK	2,66%	2016-03-31	0	8 453 520	0	7 778 262
ING Bank Śląski	6,63%	2015-06-30	0	0	0	6 078 739
ING Bank Śląski	5,97%	2015-07-31	0	0	0	4 919 699
ING Bank Śląski	5,53%	2015-09-30	0	0	0	5 203 241
PKO BP	5,33%	2016-06-23	0	2 221 946	2 215 537	6 948 911
PKO BP	5,23%	2016-09-16	0	3 703 908	3 693 225	7 560 471
PKO BP	3,41%	2018-10-31	9 883 072	6 915 158	0	0
Linia debetowa PKO BP	2,76%	2016-06-30	0	4 812 884	0	4 387 309
Bank BPH	2,77%	2019-11-29	12 504 385	4 330 063	0	0
Razem			452 526 584	430 053 789	308 554 239	310 303 163

* Oprocentowanie oznacza wysokość efektywnej stopy procentowej, wyliczonej na podstawie przepływów pieniężnych danej umowy transzy kredytowej, uwzględniających m.in. bezpośrednie koszty zawarcia umów kredytowych.

**Konsorcjum Banków ING, BZWBK, PKO BP

W ramach podpisanych umów kredytowych przez Spółki wchodzące w skład Grupy PCM, zobowiązały się do utrzymania szeregu wskaźników finansowych na uzgodnionym z bankami poziomie. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wszystkie wskaźniki zostały spełnione.

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego*	719 983	506 265
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego*	2 333 624	1 495 009
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	47 699	33 162
Zobowiązania z tytułu usług serwisowych	8 658 560	8 685 488
Zobowiązania wobec towarzystw ubezpieczeniowych	1 488 663	3 955 551
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych	19 227 863	12 485 548
Pozostałe zobowiązania	2 610 049	2 395 020
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	35 086 443	29 556 043

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na dzień	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Krótkoterminowe	35 086 443	29 556 043
Długoterminowe	0	0
Razem	35 086 443	29 556 043

*W pozycji Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego Grupa PCM wykazuje nadpłaty od leasingobiorców do zwrotu przez Grupę PCM. Zobowiązania te są zobowiązaniami nieoprocentowanymi.

Warunki powyższych zobowiązań:

- zobowiązania handlowe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w okresie 30 dni,
- zobowiązania wobec jednostek powiązanych są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w okresie kilku miesięcy.

GRUPA PRIME CAR MANAGEMENT S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

26. Rezerwy

	Rezerwy na podatek od towarów i usług	Rezerwa emerytalna	Rezerwa na wynik na sprzedaży zapasów	Rezerwa na koszty napraw szkód komunikacyjnych	Rezerwa na koszty opon zimowych	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	117 661	-	615 253	739 140	1 472 054
Zawiązanie rezerwy	0	9 497	0	719 830	344 967	1 074 294
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy	-	(488)	-	(615 253)	(444 177)	(1 059 918)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	0	126 670	0	719 830	639 930	1 486 430
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	22 892 372	115 201	21 026	1 437 148	1 003 913	25 469 660
Zawiązanie rezerwy	0	6 794	0	615 253	331 043	953 090
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy	(22 892 372)	(4 334)	(21 026)	(1 437 148)	(595 816)	(24 950 696)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	0	117 661	0	615 253	739 140	1 472 054

Rezerwy na dzień

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Krótkoterminowe	1 079 450	942 333
Długoterminowe	406 980	529 721
Razem	1 486 430	1 472 054

Grupa tworzyła rezerwę na podatek od towarów i usług, którym mogła zostać obciążona z tytułu nie opodatkowania w okresie od grudnia 2005 do listopada 2010 roku usług związanych z refakturowaniem na klientów kosztów ubezpieczenia przedmiotów leasingu. Jednakże po analizie m. in. bieżącej linii orzecnictwa sądowego będącego następstwem pozytywnego wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie BGŻ Leasing (C-224/11) oraz pozytywnych wyroków sądowych wydanych wobec Spółek z Grupy w tym zakresie, Zarząd podjął decyzję o rozwiązaniu w całości rezerwy na VAT oraz aktywa związane z tą rezerwą ze skutkiem na koniec pierwszego półrocza 2014 roku.

Rezerwa emerytalna jest skalkulowana przez Grupę PCM kwotą ewentualnych odprowadzeń emerytalnych dla pracowników.

Zgodnie z danymi historycznymi, w momencie sprzedaży poleasingowych środków trwałych Grupa PCM tworzy rezerwę na oczekiwane koszty związane z tymi sprzedanymi środkami trwałymi, ze względu na opóźnienia w otrzymywaniu przez Grupę PCM dokumentacji dotyczącej wszystkich kosztów związanych z tymi środkami trwałymi.

Rezerwa na koszty napraw szkód komunikacyjnych dotyczy zgłoszonych, lecz nie rozpoczętych na dzień bilansowy napraw szkód komunikacyjnych przedmiotów leasingu.

Rezerwa na koszty opon jest skalkulowaną przez Grupę PCM kwotę ewentualnej straty, którą Grupa PCM może ponieść w związku z bieżącą obsługą kontraktów leasingowych, mających w kalkulowaną usługę wymiany i zakupu opon zimowych.

27. Pozostałe zobowiązania

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług	0	513 589
Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego	1 031 781	1 259 980
Zobowiązania z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego	978 145	1 210 110
Zobowiązania z tytułu kaucji od umów leasingu finansowego	34 323	60 414
Zobowiązania wobec ZUS	317 797	298 682
Zobowiązania z tytułu podatku od wynagrodzeń	204 816	194 319
Pozostałe zobowiązanie niefinansowe	69 364	61 868
Razem pozostałe zobowiązania	2 636 227	3 598 962

Pozostałe zobowiązania na dzień

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Krótkoterminowe	2 160 362	2 959 135
Długoterminowe	475 865	639 827
Razem	2 636 227	3 598 962

28. Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów

	Odroczono w czasie przychody z tytułu opłat serwisowych	Oplaty wstępne od umów leasingu operacyjnego	Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu opłat zimowych	Badanie sprawozdań	Urlopy	Nagrody roczne	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	Otwarte zdarzenia serwisowe	Total
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	11 768 498	1 254 890	36 298	351 640	1 527 996	1 263 992	2 129 687	489 363	18 822 365
<i>Zawiązanie</i>	5 618 038	669 187	95 575	103 740	106 286	1 606 441	2 993 373	545 293	11 737 933
<i>Rozwiązanie/wykorzystanie</i>	(5 111 806)	(666 338)	(36 298)	(351 640)	0	(1 263 992)	(2 128 818)	(489 363)	(10 048 256)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	12 274 731	1 257 739	95 575	103 740	1 634 282	1 606 441	2 994 242	545 293	20 512 042
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	15 767 069	1 293 050	0	161 741	1 333 068	928 063	2 236 194	2 374 171	24 093 356
<i>Zawiązanie</i>	4 419 244	588 955	36 298	351 640	194 928	1 263 992	2 128 057	489 363	9 472 477
<i>Rozwiązanie/wykorzystanie</i>	(8 417 815)	(627 115)	0	(161 741)	0	(928 063)	(2 234 564)	(2 374 171)	(14 743 469)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	11 768 498	1 254 890	36 298	351 640	1 527 996	1 263 992	2 129 687	489 363	18 822 364

Przychody z tytułu opłat serwisowych w okresie trwania umowy leasingowej rozłożone są liniowo, zaś koszty związane z serwisowaniem przedmiotów leasingu nie mają charakteru liniowego. W związku z tym Grupa PCM odracza część przychodów serwisowych z każdej raty serwisowej, zachowując tym samym wspólmierność kosztów i przychodów serwisowych.

Oplaty wstępne od umów leasingu operacyjnego są kwotą opłat wstępnych, rozliczaną liniowo w trakcie umowy.

Zgodnie z zasadą ostrożności, Grupa PCM rozpoznaje dochód związany z refakturowaniem kosztów zakupu opon w okresie umowy leasingowej dopiero w momencie, w którym Grupa PCM jest pewna, że ten dochód zostanie rzeczywiście osiągnięty. W związku z powyższym, netto różnica pomiędzy zafakturowanymi przychodami z tytułu opon nad poniesionymi kosztami zakupu opon jest odraczana w czasie jako rozliczenia międzyokresowe czynne lub bierne.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu badania sprawozdań finansowych obejmują całość umownych i nieopłaconych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zobowiązań Grupy PCM wobec biegłego rewidenta.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu urlopów są potencjalnym zobowiązaniem Grupy PCM wobec pracowników za niewykorzystane urlopy.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu nagród rocznych są zobowiązaniem Grupy PCM wynikającym z umów o pracę.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu pozostałych kosztów operacyjnych obejmują koszty dotyczące roku 2014, do których faktury wystawione zostały w roku 2015.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu otwartych zdarzeń serwisowych obejmują zlecone przez Grupę PCM naprawy serwisowe przedmiotów leasingu, do których nie otrzymano jeszcze faktur kosztowych.

29. Kapitały

29.1. Kapitał podstawowy

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Kapitał podstawowy - PCM	23 817 680	23 817 680
Kapitał podstawowy - FL	1 689 320	1 689 320
Kapitał podstawowy - ML	7 905 000	7 905 000
Kapitał podstawowy - FP	2 850 000	2 850 000

W 2015 roku kapitał zakładowy spółek wchodzących w skład Grupy PCM nie uległ zmianie.

<i>Prime Car Management S.A.</i>	<i>Ilość akcji</i>	<i>Wartość akcji</i>
Na dzień 31 grudnia 2015 – akcje serii A, B, C, D, E*	11 908 840	23 817 680
Na dzień 31 grudnia 2014 – akcje serii A, B, C, D, E	11 908 840	23 817 680

** Wartość akcji: seria A – 1.200.000, seria B – 276.000, seria C – 8.523.500, seria D – 6.000.000, seria E – 3.909.090.*

<i>Futura Leasing S.A.</i>	<i>Ilość akcji</i>	<i>Wartość akcji</i>
Na dzień 31 grudnia 2015 – akcje serii A, B, C*	1 689 320	1 689 320
Na dzień 31 grudnia 2014 – akcje serii A, B, C	1 689 320	1 689 320

** Wartość akcji: seria A – 400.000, seria B – 133.320, seria C – 1.156.000.*

<i>Masterlease Sp. z o.o.</i>	<i>Ilość udziałów</i>	<i>Wartość udziałów</i>
Na dzień 31 grudnia 2015 – udziały*	158 100	7 905 000
Na dzień 31 grudnia 2014 – udziały	158 100	7 905 000

** Wartość udziałów: 50 zł każdy.*

Na udziałach spółki Masterlease Sp. z o.o. utworzono zastaw rejestrowy zabezpieczający finansowanie zadłużenia wobec PKO BP i EBOiR, który w związku ze spłatą zadłużenia w w/w bankach wygasł. Aktualnie Masterlease Sp. z o.o. proceduje w zakresie wykreślenia wpisów o zastawie w księdze akcji.

<i>Futura Prime Sp. z o.o.</i>	<i>Ilość udziałów</i>	<i>Wartość udziałów</i>
Na dzień 31 grudnia 2015 – udziały*	28 500	2 850 000
Na dzień 31 grudnia 2014 – udziały	28 500	2 850 000

** Wartość udziałów: 100 zł każdy.*

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku wszystkie wyemitowane akcje oraz udziały zostały opłacone.

Akcje nie są uprzywilejowane w zakresie prawa głosu, prawa do dywidendy ani podziału majątku w przypadku likwidacji Spółki z Grupy.

Struktura akcjonariatu spółki dominującej Grupy Prime Car Management S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku:

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Liczba akcji</i>	<i>% głosów na WZA</i>
Aviva OFE	1 190 000	9,99%
Nordea PTE S.A.	992 500	8,33%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	952 707	8,00%
Nationale-Nederlanden Investment Partners TFI S.A.	933 147	7,84%
Templeton Asset Management	836 044	7,02%
TFI PZU S.A.	698 945	5,87%
Aviva Investors Poland TFI S.A.	616 020	5,17%
Pozostali	5 689 477	47,78%
RAZEM	11 908 840	100,00%

Struktura akcjonariatu spółki dominującej Grupy Prime Car Management S.A. na dzień 31 grudnia 2014 roku:

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Liczba akcji</i>	<i>% głosów na WZA</i>
Fleet Holdings S.A.	7 145 304	60,00%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	952 707	8,00%
Pozostali	3 810 829	32,00%
RAZEM	11 908 840	100,00%

29.2. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną oraz z odpisów z zysków generowanych przez jednostkę dominującą w poprzednich latach obrotowych

29.3. Niepodzielony zysk(strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

Zgodnie z aneksem nr 12 z dnia 20 marca 2015 r. do umowy kredytowej do kwoty 693.500.000,00 PLN z dnia 14 marca 2012 r. zmieniona została definicja „Dozwolonych Świadczeń” poprzez wykreślenie z niej fragmentu dotyczącego ograniczenia w zakresie wypłaty dywidendy przez Emitenta, w którym określona została maksymalna wysokość dywidendy możliwej do wypłacenia przez Prime Car Management S.A. na poziomie nie przekraczającym 75% zysku osiągniętego w poprzedzającym roku obrotowym.

30. Zobowiązania warunkowe

Grupa PCM nie posiadała w okresie sprawozdawczym i w okresach porównawczych zobowiązań warunkowych.

30.1. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca okresu, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółek z Grupy PCM mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy PCM na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

W dniu 23 listopada 2010 roku w Masterlease Sp. z o.o. rozpoczęło się postępowanie podatkowe prowadzone przez Drugi Urząd Skarbowy w Gdańsku w sprawie prawidłowości rozliczenia podatku od towarów i usług za okres wrzesień 2010. Po przeprowadzonym postępowaniu w dniu 5 kwietnia 2011 roku wydano decyzję, w której Urząd zakwestionował refakturowanie kosztów ubezpieczeń ze stawką VAT zw. Po przeprowadzonej procedurze odwoławczej 14 marca 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku podtrzymał stanowisko władz skarbowych. Spółka wniosła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dniu 3 września 2013 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżony wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego przekazując sprawę

do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy Spółka w dniu 17 kwietnia 2015 roku otrzymała decyzję Naczelnika II Urzędu Skarbowego w Gdańsku potwierdzającą prawidłowość stosowanych przez Spółkę rozliczeń z tytułu refakturowania ubezpieczeń stawką VAT zwolniony.

W dniu 3 grudnia 2010 roku w Masterlease Sp. z o.o. rozpoczęło się postępowanie podatkowe prowadzone przez Drugi Urząd Skarbowy w Gdańsku w sprawie prawidłowości rozliczenia podatku od towarów i usług za okres październik 2010 roku. Po przeprowadzonym postępowaniu w dniu 5 kwietnia 2011 roku wydano decyzję, w której Urząd zakwestionował refakturowanie kosztów ubezpieczeń ze stawką VAT zw. Po przeprowadzonej procedurze odwoławczej 14 marca 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku podtrzymał stanowisko władz skarbowych. Spółka wniosła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dniu 3 września 2013 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżony wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy Spółka w dniu 17 kwietnia 2015 roku otrzymała decyzję Naczelnika II Urzędu Skarbowego w Gdańsku potwierdzającą prawidłowość stosowanych przez Spółkę rozliczeń z tytułu refakturowania ubezpieczeń stawką VAT zwolniony.

W roku 2013 w spółkach Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A. oraz Masterlease Sp. z o.o. rozpoczęło się postępowanie podatkowe prowadzone przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku w sprawie sprawdzenia prawidłowości rozliczeń z budżetem z tytułu podatku od towarów i usług za okres grudzień 2010 – luty 2013. Postępowanie to było wynikiem złożonych przez Spółki wniosków o stwierdzenie nadpłaty w podatku VAT w związku z wyrokiem ETS z dnia 17 stycznia 2013 roku (C-224/11) dot. opodatkowania podatkiem VAT transakcji ubezpieczeniowych towarzyszących usługom leasingu.

W dniu 11 sierpnia 2014 roku Futura Leasing S.A. otrzymała decyzje odmowne w sprawie złożonych wniosków o stwierdzenie i zwrot nadpłat. Spółka w dniu 25 sierpnia 2014 roku wniosła odwołania od decyzji do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku. Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku decyzjami z dnia 9 grudnia 2015 utrzymał w mocy decyzje Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego. Spółka wniosła skargi na te decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. Termin rozpraw nie został wyznaczony.

W dniu 25 sierpnia 2014 roku Masterlease Sp. z o.o. otrzymała decyzje odmowne w sprawie złożonych wniosków o stwierdzenie i zwrot nadpłat. Spółka w dniu 8 września 2014 roku wniosła odwołania od decyzji do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku. Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku decyzjami z dnia 28 września 2015 utrzymał w mocy decyzje Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego. Spółka wniosła skargi na te decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. W dniu 16 lutego 2016 roku odbyły się rozprawy przed WSA w Gdańsku. Ogłoszenie wyroków zaplanowano na dzień 1 marca 2016r. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania wyrok nie został ogłoszony.

W dniu 4 listopada 2014 roku Prime Car Management S.A. otrzymała decyzje odmowne w sprawie złożonych wniosków o stwierdzenie i zwrot nadpłat. Spółka w dniu 13 listopada 2014 roku wniosła odwołania od decyzji do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku. Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku decyzjami z 12 października 2015 roku utrzymał w mocy decyzje Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego. Spółka wniosła skargi na te decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. Termin rozpraw nie został wyznaczony.

31. Informacje o podmiotach powiązanych

Transakcje pomiędzy Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. i Futura Prime Sp. z o.o. zostały wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z pozostałymi podmiotami powiązanymi:

Podmiot powiązany	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku		Na dzień 31 grudnia 2015 roku	
	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
ATA	63 628	269 072	828	6 503
Bik Brokers	527 435	266 032	13 266	14 918
Bik Serwis	359 661	0	9 105	0
Card 2000	336 047	1 959 282	1 787	33 563
GJ Investment	1 921	639 253	50	7 183
Wektor Management	0	168 863	0	18 438
Cross Finance	14 509	0	0	0
Eques Investment	0	0	0	0
Beta	0	0	0	0

Podmiot powiązany	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku		Na dzień 31 grudnia 2014 roku	
	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
ATA	53 013	371 662	994	887
Bik Brokers	300 987	274 197	66 985	0
Bik Serwis	493 399	95 000	52 713	0
Card 2000	156 274	1 601 150	7 260	15 282
GJ Investment	2 114	556 271	0	10 234
Wektor Management	0	184 682	0	9 460
Cross Finance	14 509	0	0	0
Eques Investment	6 571	0	0	0
Beta	6 413	0	0	0

31.1. Jednostka dominująca Grupy Prime Car Management S.A.

Spółką dominującą dla Spółek Grupy Prime Car Management S.A. jest Prime Car Management S.A.. Akcjonariat spółki dominującej Grupy jest rozproszony.

31.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

31.3. Pożyczki udzielone Członkom Zarządu Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.

W latach 2014-2015 nie zostały udzielone pożyczki członkom Zarządu Spółek Grupy Prime Car Management S.A..

31.4. Inne transakcje z udziałem Członków Zarządu Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.

W latach 2014-2015 Spółki z Grupy Prime Car Management S.A. nie zawierały innych transakcji z członkami Zarządu.

31.5. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.

31.5.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz Futura Prime Sp. z o.o.

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Zarząd		
Wynagrodzenia	2 925 625	3 084 942
Nagrody jubileuszowe	0	0
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Świadczenia pracownicze w formie akcji	0	0
Rada Nadzorcza		
Wynagrodzenia	886 802	710 573
Nagrody jubileuszowe	0	0
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Świadczenia pracownicze w formie akcji	0	0
Razem	3 812 427	3 795 515

31.5.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Pozostali członkowie kadry kierowniczej		
Wynagrodzenia	3 560 445	2 915 553
Nagrody jubileuszowe	0	0
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Świadczenia pracownicze w formie akcji	0	0
Razem	3 560 445	2 915 553

Spółki z Grupy Prime Car Management S.A. nie prowadziły programu akcji pracowniczych.

32. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku w podziale na rodzaje usług:

<i>Rodzaj usługi</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Obowiązkowe badanie rocznych jednostkowych sprawozdań finansowych*	219 350	351 640
Inne usługi poświadczające*	123 000	273 280
Usługi doradztwa podatkowego	0	0
Razem	342 350	624 920

* wynagrodzenie Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością s.k.

33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa PCM, należą kredyty bankowe, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy PCM. Grupa PCM posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz należności leasingowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Zasadą stosowaną przez Grupę PCM obecnie i przez cały okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy PCM obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością oraz ryzyko kredytowe. Zarząd Spółek z Grupy PCM weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa PCM monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

33.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy PCM na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych oraz należności z tytułu umów leasingu, opartych o zmienną stopę procentową.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na całkowite dochody ogółem Grupy PCM.

	<i>Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>	<i>Wpływ na aktywa netto przypadające akcjonariuszom łączonych jednostek</i>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku			
PLN	0,25 p.p.	(757 277)	(613 395)
PLN	(0,25) p.p.	759 057	614 836
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku			
PLN	0,25 p.p.	(494 388)	(400 454)
PLN	(0,25) p.p.	495 879	401 662

33.2. Ryzyko walutowe

Spółki z Grupy PCM nie są narażone na istotne ryzyko walutowe.

33.3. Ryzyko cen towarów

Zdecydowana większość zakupów towarów i usług dokonywanych przez Grupę PCM związana jest z prowadzoną działalnością operacyjną. Zmiana cen towarów jest uwzględniana w wycenie rat leasingu finansowego i operacyjnego.

33.4. Ryzyko kredytowe

Grupa PCM zawiera transakcje z klientami ocenianymi na podstawie systemu scoringowego opracowanego wewnętrznie. Model składa się z kilkunastu czynników. Do jego oszacowania wykorzystano funkcję dyskryminacyjną oraz dane dostępne w wewnętrznych bazach Grupy. Model wyznacza trzy poziomy ryzyka, do których przypisane są odpowiednie procedury postępowania. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy PCM na ryzyko nieściągalnych należności jest pod ścisłą i bieżącą kontrolą.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy PCM, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, zapasy oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy PCM może powstać w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

	Wartość bilansowa	
	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
<i>Aktywa finansowe</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 822 103	12 760 251
Należności z tytułu leasingu finansowego	623 675 455	452 974 744
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	0	0
Pozostałe należności z wyłączeniem należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego i podatku VAT (pożyczki i należności)	36 884 145	39 570 273

W Spółkach nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

33.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa PCM monitoruje ryzyko płynności przy pomocy opracowanego wewnętrznie narzędzia do zarządzania płynnością. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności zobowiązań, zapotrzebowanie na środki inwestycyjne jak i zapadalność aktywów finansowych (należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy PCM na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyskontowanych płatności.

<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	0	151 335 812	314 480 449	480 363 756	0	946 180 017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług *	3 869 987	0	0	0	0	3 869 987
Pozostałe zobowiązania**	457 265	36 663	42 676	475 865	0	1 012 468
Instrumenty pochodne	0	0	53 436	0	0	53 436
Razem	4 327 251	120 155 635	314 576 560	480 839 621	0	951 115 908
<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	0	102 030 691	241 529 267	352 812 352	0	696 372 310
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług *	5 483 722	0	0	0	0	5 483 722
Pozostałe zobowiązania**	387 675	80 861	162 161	639 827	0	1 270 524
Instrumenty pochodne	0	0	0	113 873	0	113 873
Razem	5 871 396	102 111 552	241 691 428	353 566 051	0	703 240 428

*Pozycja ta obejmuje część zobowiązań z tytułu dostaw i usług, dotyczącą zobowiązań wobec klientów z tytułu leasingu finansowego, towarzystw ubezpieczeniowych oraz jednostek powiązanych.

** Pozycja ta obejmuje część pozostałych zobowiązań, z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego.

34. Instrumenty finansowe

34.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy PCM, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

		Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
	Poziom	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Aktywa finansowe					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2	6 822 103	12 760 251	6 822 103	12 760 251
Należności z tytułu leasingu finansowego	3	623 675 455	452 974 744	654 674 772	481 721 991
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	2	0	0	0	0
Pozostałe należności z wyłączeniem należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego i podatku VAT (pożyczki i należności)	3	36 884 145	39 570 273	36 884 145	39 570 273
Zobowiązania finansowe (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu)					
Obligacje, pożyczki i kredyty, w tym:	2	882 580 373	618 857 402	882 580 373	618 857 402
- wyemitowane obligacje	2	0	0	0	0
- kredyty i pożyczki	2	882 580 373	618 857 402	882 580 373	618 857 402
Pochodne instrumenty finansowe	2	53 436	113 873	53 436	113 873
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług*	3	3 822 288	5 450 560	3 822 288	5 450 560

*Pozycja ta obejmuje część zobowiązań z tytułu dostaw i usług, dotyczącą zobowiązań wobec klientów z tytułu leasingu finansowego, towarzystw ubezpieczeniowych oraz jednostek powiązanych.

Na dzień 31 grudnia 2015 wycena należności Grupy PCM z tytułu leasingu finansowego została zaklasyfikowana do poziomu 3 wyceny do wartości godziwej (dane wejściowe oparte o dane rynkowe, które nie są możliwe do zaobserwowania na rynku).

Wartość godziwa pozycji *Należności z tytułu leasingu finansowego* jest zdyskontowaną wartością minimalnych opłat leasingowych. Stopą dyskontową jest stopa odzwierciedlająca bieżące warunki rynkowe i stosowane przez Grupę PCM marże na poszczególne daty bilansowe. Dla pozostałych pozycji wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Wartości godziwe kredytów i pożyczek Grupy PCM ustalane są przy użyciu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych za pomocą stopy dyskontowej, która odzwierciedla stopę oprocentowania kredytu emitenta na koniec okresu sprawozdawczego. Własne ryzyko kredytowe Grupy PCM na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku zostało ocenione jako nieistotne.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, Grupa PCM posiadała pochodne instrumenty finansowe (swap IRS - zawarty w dniu 23 października 2014 roku) w kwocie 53.435,94 zł (na dzień 31 grudnia 2014 roku w kwocie 113.872,80 zł) wyceniane w wartości godziwej zaklasyfikowane do poziomu 2 wyceny do wartości godziwej (dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach)).

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Przychody/ (koszty) = tytułu odsetek	Zyski/(straty) = tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących = tytułu utraty wartości	Zyski/(straty) = tytułu wyceny	Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	104 556	0	0	0	0	104 556
Należności z tytułu leasingu finansowego	36 243 572	0	(239 821)	0	0	36 003 751
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	0	0	0	0	0	0
Pozostałe należności (pożyczki i należności)	12 582	0	0	0	0	12 582
<i>Zobowiązania finansowe (wyceniane wg amortyzowanego kosztu)</i>						
Obligacje pożyczki i kredyty, w tym:	(25 586 515)	0	0	0	0	(25 586 515)
- wyemitowane obligacje	0	0	0	0	0	0
- kredyty i pożyczki	(25 586 515)	0	0	0	0	(25 586 515)
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	60 437	0	60 437
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	(1 675)	(4 646)	0	0	0	(6 321)
Razem	10 772 520	(4 646)	(239 821)	60 437	0	10 588 490

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Przychody/ (koszty) = tytułu odsetek	Zyski/(straty) = tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących = tytułu utraty wartości	Zyski/(straty) = tytułu wyceny	Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	227 027	0	0	0	0	227 027
Należności z tytułu leasingu finansowego	36 176 326	0	290 715	0	0	36 467 041
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	0	0	0	0	0	0
Pozostałe należności (pożyczki i należności)	21 844	0	0	0	0	21 844
<i>Zobowiązania finansowe (wyceniane wg amortyzowanego kosztu)</i>						
Obligacje pożyczki i kredyty, w tym:	(25 000 642)	0	0	0	0	(25 000 642)
- wyemitowane obligacje	0	0	0	0	0	0
- kredyty i pożyczki	(25 000 642)	0	0	0	0	(25 000 642)
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	(113 873)	0	(113 873)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	(3 409)	(11 460)	0	0	0	(14 869)
Razem	11 421 147	(11 460)	290 715	(113 873)	0	11 586 530

GRUPA PRIME CAR MANAGEMENT S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy PCM narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2015 roku	<i>< 1 rok</i>	<i>1-2 lata</i>	<i>2-3 lata</i>	<i>3-4 lata</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>> 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowanie stałe							
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 012 987	10 639 489	7 644 745	3 334 842	1 253 223	192	34 885 478
Kredyt bankowy	0	0	0	0	0	0	0
Oprocentowanie zmienne							
Należności z tytułu leasingu finansowego	212 587 452	173 812 225	126 986 111	57 198 748	18 202 726	2 715	588 789 977
Kredyty w rachunku bieżącym	(36 029 724)	0	0	0	0	0	(36 029 724)
Kredyt bankowy	(394 024 065)	(279 094 840)	(147 451 840)	(25 979 903)	0	0	(846 550 649)
Środki pieniężne w banku	6 811 391	0	0	0	0	0	6 811 391
31 grudnia 2014 roku							
Oprocentowanie stałe							
Należności z tytułu leasingu finansowego	9 065 858	6 314 320	5 121 543	1 906 663	708 604	19 367	23 136 357
Kredyt bankowy	(8 495 862)	0	0	0	0	0	(8 495 862)
Oprocentowanie zmienne							
Należności z tytułu leasingu finansowego	193 417 168	114 598 208	81 717 399	29 598 738	10 213 546	293 328	429 838 388
Kredyty w rachunku bieżącym	(24 142 348)	0	0	0	0	0	(24 142 348)
Kredyt bankowy	(277 664 952)	(212 264 001)	(96 290 239)	0	0	0	(586 219 192)
Obligacje	0	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne w banku	12 731 071	0	0	0	0	0	12 731 071

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy PCM, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

34.3. Ryzyko koncentracji

W Spółkach nie występują istotne ryzyka związane z koncentracją.

Poniższe tabele prezentują wskaźniki koncentracji w podziale na rodzaje koncentracji.

Wskaźnik koncentracji w podziale na grupy Klientów

<i>Udział Klienta we flocie Grupy PCM</i>	<i>Udział procentowy Klientów w danym przedziale</i>	
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
0-1%	87,79%	87,53%
1-3%	7,90%	9,24%
3-5%	4,31%	3,22%
pow. 5%	0,00%	0,00%
Razem	100,00%	100,00%

Wskaźnik koncentracji w podziale na walutę kontraktu

<i>Waluta</i>	<i>Udział procentowy we flocie</i>	
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
PLN	100,00%	99,98%
EUR	0,00%	0,02%
Razem	100,00%	100,00%

Wskaźnik koncentracji w podziale na region geograficzny

<i>Województwo</i>	<i>Udział procentowy we flocie</i>	
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Mazowieckie	45,7%	45,2%
Pomorskie	14,6%	14,8%
Wielkopolskie	7,8%	7,5%
Małopolskie	6,0%	5,3%
Kuj.-pom.	5,5%	5,2%
Dolnośląskie	5,3%	5,3%
Śląskie	4,2%	6,4%
Lubelskie	2,3%	1,9%
Pozostałe	8,5%	8,4%
Razem	100,0%	100,0%

35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy PCM jest utrzymanie bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy PCM i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa PCM zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa PCM może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W latach zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa PCM monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa PCM wlicza kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje aktywa netto przypadające akcjonariuszom łączonych jednostek.

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	882 580 373	618 857 402
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	37 722 669	33 155 005
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(6 822 103)	(12 760 251)
Zadłużenie netto	913 480 939	639 252 156
Aktywa netto przypadające akcjonariuszom łączonych jednostek	474 726 354	498 695 766
Aktywa netto przypadające akcjonariuszom łączonych jednostek razem	474 726 354	498 695 766
Kapitał i zadłużenie netto	1 388 207 293	1 137 947 922
Wskaźnik dźwigni	65,80%	56,18%

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie PCM w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku</i>
Zarząd	3	3
Wyższa kadra kierownicza	10	10
Specjaliści	195	178
Razem struktura zatrudnienia	208	191

37. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Od 1 stycznia 2016 roku Prime Car Management S.A., Futura Leasing S.A. oraz Masterlease Sp. z o.o. tworzą podatkową grupę kapitałową. Dnia 19 października 2015 roku Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku dokonał rejestracji umowy o utworzeniu podatkowej grupy kapitałowej, w skład której wchodzi Prime Car Management S.A. oraz następujące spółki zależne: Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. W celu utworzenia podatkowej grupy kapitałowej oraz spełnienia warunków formalnych niezbędnych do jej rejestracji Prime Car Management S.A. dokonał zmiany porządkowej w zakresie struktury własnościowej w spółkach grupy kapitałowej Prime Car Management, polegającej na sprzedaży 100.000 (słownie: sto tysięcy) udziałów w Masterlease sp. z o.o. posiadanych przez Futura Leasing S.A. (100 % udziałów posiadanych przez Futura Leasing S.A. stanowiących 63,25 % w kapitale zakładowym i głosach Masterlease sp. z o.o.) na rzecz Prime Car Management S.A. za kwotę 27 mln zł. Tym samym Prime Car Management S.A. stał się bezpośrednim posiadaczem łącznie 100% udziałów w Masterlease sp. z o.o.

Rada Nadzorcza Prime Car Management S.A. w dniu 26 stycznia 2016 roku podjęła uchwałę nr 1/2016 w sprawie rekomendowania Akcjonariuszom Spółki do przyjęcia Programu Motywacyjnego dla kluczowych osób zarządzających Spółką przedstawionego przez Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń funkcjonujący w Spółce. Szczegóły programu przedstawione zostały w raporcie bieżącym nr 3/2016, opublikowanym na stronie internetowej Spółki www.primecar.pl

Gdańsk, 11 marca 2016 roku

PREZES ZARZĄDU
Jerzy Kopyliński

CZŁONEK ZARZĄDU
Jakub Ryzewicz

Członek Zarządu

Konrad Karpowicz

Maciej Letniowski
GŁÓWNY KSIĘGOWY

